

LIETUVOS SEIMO RINKIMAI –
RUGSĖJO 19 D.

Seimo rinkimai bus rengiami šių metų rugsėjo 19 dieną. Laikinasis prezidentas Artūras Paulauskas pasirašė dekretą, nustatantį šių metų parlamento rinkimų datą, pranešė A.Paulausko atstovas spaudai Arvydas Žilinskas.

Kiek anksčiau po susitikimo su laikinuoju prezidentu Artūru Paulausku ir laikinuoju Seimo pirmininku Česlovu Juršėnu, premjeras Algirdas Brazauskas sakė nepritariaš Seimo svarstomai Konstitucijos pataisai, kuria siūloma nustatyti pastovią Seimo rinkimų datą - spalio mėnesio antrąjį sekmadienį. Kai kurie socialdemokratų vadovai neoficialiai yra minėję, jog šią pataisą būtų galima spėti priimti ir pritaikyti dar šių metų Seimo rinkimams.

Tačiau A. Brazausko nuomone, Seimo rinkimai turi būti rengiami ne spalį, o kovo mėnesį. "Todėl, kad kovo mėnesį prasideda biudžeto formavimas ir, jei Seimo rinkimai bus kovo mėnesį, tai Vyriausybė bus suformuota tik balandžio viduryje. Tai bus kaip tik ta Vyriausybė, kuri for-

muos jau savo biudžetą", - aiškino A. Brazauskas. Anot premjero, tuo atveju, jei Seimo rinkimai rengiami spalio mėnesį, Vyriausybė suformuojama lapkričio vidury ir dirba tokiu atveju "pagal ne savo suformuotą biudžetą". Todėl A. Brazauskas sakė susitikime su laikinuoju prezidentu ir laikinuoju Seimo pirmininku pasiūlęs dabar nesvarstyti minėtos Konstitucijos pataisos, "grįžti atgal ir diskutuoti bei prieiti prie išvados". Susitikime, be kita ko, pasak A. Brazausko, buvo kalbėta ir apie ateinančių pirmalaikių Prezidento rinkimų tvarkaraštį. Prezidento rinkimai greičiausiai bus rengiami kartu su Europarlamento rinkimais birželio 13 d.

Pagal šalies vadovų svarstytą preliminarų Prezidento rinkimų grafiką - balandžio 17 d. turėtų būti paskelbta kandidatų į Prezidentus registravimo pradžia, iki gegužės 6 dienos kandidatai turės surinkti ir pristatyti po 20 tūkstančių rėmėjų parašų. Rinkimų agitacijos pradžia tokiu atveju būtų paskelbta gegužės 16 arba 17 d.

ARTŪRO PAULAUSKO PATARĖJAI

Laikinojo prezidento Artūro Paulausko komandoje dirbs ir specialistai, talkinę kadencijas baigusiams valstybės vadovams Algirdui Brazauskui, Valdui Adamkui bei apkaltos būdu nušalintam Rolandui Paksui. Savo patarėjų komandą A. Paulauskas pristatė surengtoje spaudos konferencijoje.

A.Paulauskas dar ketvirtadienį vakare pasirašė potvarkius dėl diplomato Petro Vaitiekūno ir teisininkės Mildos Vainiutės priėmimo į darbą.

P.Vaitiekūnas buvo R. Pakso patarėju užsienio politikai. Šiais klausimais jis pataravo ir buvusiam prezidentui A. Brazauskui.

M.Vainiutė į Prezidentūrą atėjo dirbti prezidentu tapus R.Paksui. Šiuo metu ji yra laikinoji Prezidentūros kanceliarijos Teisės departamento vadovė.

Į A.Paulausko komandą Užsienio reikalų ministerija ketina deleguoti diplomatus Ričardą Šlepavičių, patarinėjusį R.Paksui regioninės politikos klausimais, ir Eglę Jan-

kauskaitę, buvusią R.Pakso konsultante Europos Sąjungos reikalams.

Abu diplomatai R.Pakso komandą paliko šiam paskelbus ketinimus savo patarėju priimti savo dosniausią rėmėją Rusijos pilietį Jurijų Borisovą.

Saugumo klausimais laikinajam prezidentui patarinės buvęs V.Adamkaus patarėjas valstybės saugumo klausimais Rytis Muraška, kuris šiuo metu dirba Valstybės saugumo departamente. R.Muraška taip pat bus prezidento vadovaujamos Valstybės gynimo tarybos sekretorius.

A.Paulauskas žurnalistus informavo, kad nacionalinio saugumo klausimais A. Paulauskui visuomeniniais pagrindais patars žinomas advokatas Kazimieras Motieka, ekonomikos ir finansų klausimais - Vilniaus banko patarėjas Gitanas Nausėda, savivaldos - Švenčionių meras Vytautas Vigelis, žemės ūkio klausimais - Lietuvos žemdirbystės instituto profesorius Zenonas Dapkevičius.

Visuomenine patarėja kon-

Septynių naujų NATO narių ministrai pirmininkai – Slovėnijos Anton Rop, Slovakijos Mikulas Dzurinda, Rumunijos Adrian Nartose, Lietuvos Algirdas Brazauskas, Latvijos Indulis Emsis, Estijos Juhan Parts, Bulgarijos Simeon Saxe-Coburg Gotha Washingtonė priėmimo į sąjungą metu. NATO nuotr.

LIETUVA TURI GINTIS NUO RUSIJOS ĮTAKOS

Vilnius, balandžio 9 d. (ELTA). Nušalinus nuo pareigų Prezidentą Rolandą Paką, Lietuvos neapėmė euforija. Politikų nuomone, kliūtis pašalinta, bet pavojus, kad Kremlius gali daryti įtaką padėčiai šalyje, tebėra reali. Dabar tos grėsmės vardas - Viktoras Uspaskichas, milijonierius, populistinės Darbo partijos vadas, kuris žada ginti

stitucinės teisės klausimais dirbs Teisės universiteto Konstitucinės teisės katedros vedėja profesorė Toma Birmonienė.

Krašto apsaugos ministerija delegavo Gynybos štabo viršininko pavaduotoją tarptautiniam bendradarbiavimui ir integracijai pulkininką Arūną Balčiūną, kuris patars A. Paulauskui gynybos ir saugumo klausimais.

Be to, Seimo Teisės departamentas "perleido" A. Paulauskui du specialistus - Daivą Petrilaite ir Edviną Mušinskį.

R.Paulausko komandoje bus ir iki šiol jam, kaip Seimo pirmininkui, talkinę asmenys: jo sekretoriato vadovė Rima Pumputienė, jos pavaduotojas Ferdinandas Kauzonas, patarėja užsienio politikos klausimais Erika Vėberytė, atstovas spaudai Arvydas Žilinskas, keli teisės specialistai. Iš viso iš Seimo pirmininko kanceliarijos į Prezidentūrą laikinai perėjo dirbti 11 žmonių.

Pirmalaikius prezidento rinkimus ketinama surengti birželio 13 dieną. Šią dieną taip pat vyks ir rinkimai į Europos Parlamentą.

"darbo žmonių" interesus ir teigia, kad, jam valdant, visi gyvens pasiturimai, rašo penktadienio numeryje Lenkijos laikraščio "Gazeta Wyborcza" korespondentas Jacek Komar. Jis cituoja "Lietuvos ryto" vyriausiojo redaktoriaus pavaduotojo Rimvydo Valatkos žodžius, kad didelė visuomenės dalis net ir dabar vis dar svajoja apie naują mesiją, kuris pamaitins ir apręns žmones. Niekas neabejoja, kad būtent V. Uspaskichas turėjo daugiausia naudos iš "Paksageito" skandalo. Milijonierius iš Kėdainių kelia tokią didelę baimę, kad R. Paksas jau beveik pamirštas. "Politinis elitas mano, kad šiuo metu R. Paksas yra mažiau žalingas Lietuvai nei V. Uspaskichas. Premjeras Algirdas Brazauskas pareiškė, jog dabar pakaks susitarti ir iškelti bendrą kandidatą, kuris kovos su R. Pakso. O jei šis nedalyvaus rinkimuose, tai kovoti dėl prezidento posto apskritai nėra prasmės", - sakė laikraščiui "Gazeta Wyborcza" žurnalo "Veidas" apžvalgininkas Audrius Bačiulis. V. Uspaskichas tapo didžiausiu Lietuvos politinio elito priešu. Ką V. Uspaskichas siūlo rinkėjams? "Viską, ko jie trokšta", - mano V. Bačiulis. "Jis koneveikia Seimą, Vyriausybę ir kitas valstybės institucijas. Aiškina, kad per 14 nepriklausomybės metų Lietuvoje nieko gero nepadaryta, žada su šaknimis išrauti korupciją, padidinti pensijas, sudaryti gerai apmokamų darbo vietų". Politologai teigia, jog V. Uspaskichas supranta, kad, remiantis tik

nusivylusiais žmonėmis, valdžią galima paimti, bet ne išlaikyti. Todėl jam reikalinga vadinamojo socialinio ir politinio elito parama. Milijonierius jau turi neblogų trofėjų - finansininkų, sportininkų, operos dainininkų, žinomų verslininkų, artistų, žurnalistų.

Kaip rašo J. Komaras, daugeliui politologų ir komentatorių V. Uspaskichas yra Kremliaus žmogus, kuriam iškelta užduotis perimti valdžią Lietuvoje. Anot jų, Rusijos verslininko Jurijaus Borisovo pagalba R. Paksui ir V. Uspaskicho pastangos laimėti parlamento rinkimus yra to paties rytinės kaimynės žaidimo elementai. "Paaiškęjus, jog Lietuvos VSD kartu su Amerikos specialiosiomis tarnybomis neleis, kad prezidento poste išsilaikytų žmogus (R. Paksas), kuris yra agentas arba geriausiu atveju tik marionetė Kremliaus rankose, buvo nuspręsta realizuoti planą B, t.y. atvesti į valdžią V. Uspaskichą", - rašė politologas Romualdas Juknys. Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto direktorius Raimundas Lopata mano, kad V. Uspaskicho reiškiny yra suprantamas, turint omenyje Rusijos kaimynystę. "Nieko nuostabaus, kad ji siekia pajungti Lietuvą. Bet norint apsiginti, nepakanka nušalinti R. Paką, o po to užkirsti kelią į valdžią V. Uspaskichui. Jei jų nebebus, iškart atsiras kitų", - sako jis.

Vienintelė išeitis - reformuoti šalį ir likviduoti skurdą, kuris yra natūrali terpė tokiems žmonėms.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

PASIRUOŠIMAS RINKIMAMS

Slapto balsavimo dėl Rolando Pakso nušalinimo biuletenių sugadinę Seimo nariai tai galėjo daryti tyčia ir suderinę su Liberalų demokratų partijos atstovais. Tai įtaria kai kurie parlamentarai, buvę balsų skaičiavimo komisijos nariai. “Juk per kitus slaptus balsavimus Seime kartais nebūdavo nė vieno sugadinto biuletenio”, - “*Lietuvos rytui*” sakė Artūras Vazbys, skaičiavęs ir rūšiavęs biuletenius.

Didžiosios partijos savo kandidatus į prezidento postą greičiausiai paskelbs kitą savaitę. Tikimasi, kad šį kartą dėl prezidento kėdės kovos mažiau kandidatų nei praėjusiuose rikiimuose. Be R.Pakso, kol kas nė vienas politikas nėra aiškiai pareiškęs ketinimą dalyvauti pirmalaikiuose rinkimuose. Politikai ieško, kas rinkimuose nugalėtų nušalintą prezidentą, ir spendžia jam spąstus.

A.Brazauskas pasiryžęs per rinkimus mesti iššūkį R.Paksui. Socialdemokratų vadas leido suprasti, kad jis pats susigrums su šiurkščiai Konstituciją pažeidusiu R.Paksu, jei šis, nepaisydamas Lietuvos interesų, toliau bandys patenkinti savo politines ambicijas. Tačiau socialdemokratų vadas kol kas atsargiai kalbėjo apie bendrą kandidatą į prezidentus, dėl kurio ketinama tartis su koalicijos partneriais socialliberalais bei kitomis partijomis. LR premjeras tyli, o artimiausia aplinka teigia, kad A.Brazauskas rinkimuose nedalyvaus. Priešlaikiniuose prezidento rinkimuose atsisakius kandidatuoti premjerui Algirdui Brazauskui, Lietuvos socialdemokratų partija galėtų iškelti kitą kandidatą - laikinąjį Seimo pirmininką Česlovą Juršėną.

Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos vadovas socialdemokratas Algirdas Meškauskas pareiškė, kad iš prezidento pareigų apkaltos būdu pašalintas R.Paksas neturi teisės vėl kandidatuoti į prezidentus, nes pažeidė viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymą. “Dabar žodį turėtų tarti Vyriausioji rinkimų komisija, jei R.Paksas norės būti registruotas kandidatu pirmalaikiuose prezidento rinkimuose”, sakė A.Meškauskas.

Seimui nušalinus prezidentą Rolandą Paksą, Valstybės saugumo departamento vadovas Mečys Laurinkus teigia esąs pasiruošęs vykti į Ispaniją ir dirbti Lietuvos ambasadoriumi, kaip planuota pernai prieš kylant Prezidentūros skandalui. M. Laurinkus teigė pasiūlęs A.Paulauskui “kuo greičiau” atnaujinti Seime pernai pradėtą ir dėl Prezidentūros skandalo sustabdytą VSD vadovo atšaukimo procedūrą, “nes situacija Lietuvoje pasikeitė”. M.Laurinkus padarė savo darbą, gali vykti į Ispaniją.

Keliems mėnesiams šalies vadovo pareigas perėmęs Artūras Paulauskas pradeda burti naują Prezidentūros komandą ir rikiuoti darbus. Į Prezidentūros rūmus A.Paulauskas taip ir nenuvažiavo, nors vienu metu būta tokių planų. Laikinasis prezidentas suspėjo susitikti su keliais aukštais pareigūnais. Į nežinią, darbo biržą ar naują rinkimų kampaniją ketina leisti buvę nušalinto prezidento Rolando Pakso komandos nariai. Laikinasis šalies vadovas Artūras Paulauskas tarnybą Prezidentūroje pasiūlė tik keliems iš 36 buvusių politinio pasitikėjimo pareigūnų. Atleistas iš saugumo ir netekęs R.Pakso globos A.Sereika galvoja jėgas išbandyti Seimo rinkimuose: “Nemačiau kito būdo, kaip pakeisti nusistovėjusią sistemą”.

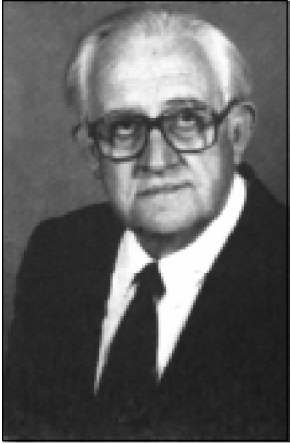
Lietuvoje reziduojantys diplomatai nelinkę atsigręžti atgal ir komentuoti pasibaigusio Rolando Pakso apkaltos proceso. Daug mieliau kalbama apie ateitį ir rinkimus. Paprašyti trumpai įvertinti balandžio 6-osios įvykius Lietuvoje, ambasadoriai arba visiškai atsisakė kalbėti apie R. Pakso nušalinimą, arba šį faktą, kaip ir dera, komentavo santūriai, savo atsakymų nedetalizavo, vengė familiarumų ir apie apkaltos proceso pabaigą kalbėjo taip, lyg būtų iš anksto susitarę.

Afganistane, bazėje šalia Bagramo, baigia įsikurti Lietuvos kariuomenės specialiųjų operacijų pajėgų eskadronas “Aitvaras”. Mūsų kariai išvyko maždaug prieš pusantros savaitės, tačiau Krašto apsaugos ministerija apie tai pranešė tik dabar. Lauko pajėgų vadas brigados generolas Valdas Tutkus “*Respublikai*” sakė, jog ne visos valstybės, kurių spec. pajėgos veikė Afganistane, buvo paprašytos vėl atsiųsti savo SOP į tą šalį. Lietuvos to prašoma, ir vien tai rodo “Aitvaro” profesionalumą, sakė V.Tutkus.

Trijų Baltijos šalių - Lietuvos, Latvijos ir Estijos oro erdvės stebėjimo sistema BALTNET oficialiai įsijungė į NATO gynybos sistemą. “Šiandien oficialiai tapome NATO oro erdvės dalimi. Zokniuose dislokuoti naikintuvai F-16 bus kontroliuojami iš centro Karmėlavoje”, - sakė Lietuvos KOP vadas pulkininkas Edvardas Mažeikis.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Algirdas Pužauskas

Artėjant JAV rinkimams vėl iškilo teroristų puolimo 2001 m. rugsėjo 11 dienos problemos. Baltieji Rūmai paneigė kai kurias smulkmenas. Kovo 28 d. televizijos stotis CBS savo populiarioje programoje “60 Minutes” turėjo interviu su prezidento patarėjais valstybės saugumo klausimais. Dalyvavo pagrindinė saugumo patarėja Condoleezza Rice, patarėjas teroro klausimuose Richard Clarke, neseniai parašęs knygą: “Against All Enemies”. Jis mano, kad prezidentas Bush per daug buvo užsimojęs visą Irako kaltę suversti ant Irako diktatūros ir jos vado Husseino. Clarke rašo savo knygoje, kad rugsėjo 11 komisija yra patarusi prezidentui ką ir kaip daryti po tų teroristų puolimų. Daug tų patarimų liko “tarp keturių akių”, paliekant prezidentui privilegiją veikti. Svarbiausia saugumo patarėja yra afroamerikietė, 49 metų amžiaus Condoleezza Rice, trumpai vadinama “Daktare Rice”, gimusi Birmingham, Alabamoje. Vaikystėje ji buvo puiki pia-

TERORAS NESIBAIGIA

nistė, baigusi politinius mokslus Denvery, kur jai didelį įspūdį paliko tuometinė valstybės sekretorė Madaleine Albright. Dr. Rice pasikalbėjimuose su spaudos atstovais laikosi pažiūros, kad saugumo reikaluose prezidentas turi privilegiją priimti patarimus, neskelbiant jų Kongreso komitetuose ar kalbantis su reporteriais. Opozicijos spaudžiamas, prezidentas Bush pagaliau leido savo štabo patarėjams viešai kalbėti apie teroristų veiklą ir kovą su tarptautinėm teroro organizacijom.

Britanijoje apie 700 specialiai paruoštos policijos budi miestuose, kurie garsūs savo svarbiais aerouostais: Luton, Gatwick ir Lindon. Nemažai musulmonų Britanijoje gyvena daug metų ir yra Britanijos piliečiai. Britanijoje speciali policija sumėmė 529, remiantis naujais antiteroristų įstatymais. Iš to skaičiaus 77 žmonės buvo apkaltinti, tačiau nuteisti tik septyni. Britų policijai padeda Vokietijos saugumo įstaigos. Įtariama, kad teroristai, dažnai yra palaikomi tarptautinės islamo al Qaida organizacijos. Kovo 30 suimtas Pakistano kilmės britų pilietis dvasiškis Abu Quatada, gyvenęs šalia Heathrow International. Tarptautiniai teroro veiklos specialistai buvo sugauti gaminant masinio žudymo bombą (ammonium nitrate). Kratos metu atimta pusė tonos chemikalų. Policija iškratė Londone daug namų. Policijos viršininkas pareiškė

spaudai, kad Britanija pasirengusi kovai su teroristais. Iki šiol didžiausi teroro puolimai įvyko Ispanijoje. Bijoma, kad teroro veiksmai palies ir kitas Europos šalis.

Ištisą savaitę riaušės siaučia **Uzbekistane**, kur jau žuvo 50 žmonių. Sostinėje Taškente, kaip skelbia vidaus reikalų ministerija, nusižudė 20 teroristų, nušauti trys milicininkai ir penki sužeisti. Uzbekistanas įsileido į savo teritoriją JAV karinę bazę, kurioje laiko karinius lėktuvus, prisideda prie šalies nepriklausomybės išlaikymo. Prezidentas Islam Karimov gauna iš JAV ekonominę paramą. Didelę opoziciją sudaro Uzbekistano Islamo judėjimas. Paskutiniu metu riaušės vykdo fanatikai teroristai, kurių kovose su milicija susisprogdino 12 vyrų ir penkios moterys. Vietiniai tvirtina, kad kovose dalyvauja ne vietiniai uzbekai, bet visai savotišku akcentu kalbą kovotojai.

JAV valstybės sekretorius Colin Powell pasiuntė Uzbekistano vyriausybei pranešimą, kad Amerika pasirėngusi padėti draugiškai valstybei savo parama, jei uzbekams jos reikėtų. Paramą teikia ir Pakistano karinės jėgos, ieškančios Afganistano pusėje besislaps-tančių narkotikų augintojų ir talibano kareivių. Pakistano karinė vyriausybė paskelbė, kad ieškant kalnuose al Qaida grupuočių, pavyko rasti mylios ilgumo tunelį, susišaudyme pavyko sužeisti politinį taliban vadovą, tačiau kiti priešai paspruko.

NATO 7 naujų narių priėmimo Briuselyje metu iš kairės: Antanas Valionis, Lietuvos užsienio reikalų ministras, Mircea Dan Geoana, Rumunijos užsienio reikalų ministras, Eduard Kukan, Slovakijos užsienio reikalų ministras, Dimitrij Rupel, Slovėnijos užsienio reikalų ministras ir kiti. NATO nuotr.

— Keliais sakiniais —

• **Okupacijos** Irake jėgos patyrė naujus nuostolius Fallujah mieste, kur buvo nužudyti ir supjaustyti keturi amerikiečiai dirbę kaip kontraktoriai, saugodami samdinius dar-

bininkus. Vienas irakietis pareiškė, kad lavonų suniekinimas rodo, kaip mes nekenčiame amerikiečių. Net ir islamo religija neleidžia taip elgtis.

• **Balandžio 1 d.** Turkijoje, Italijoje, Belgijoje ir Olandijoje

tarptautinė policija suėmė 50 įtariamų teroristų, pasiruošusių sprogdinimams. Vien Turkijoje suimti 37 įtariamieji marksistai, susijungę į Revoliucinę Liaudies Išlaisvinimo partija. Itali- (Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX. (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nepausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nepausdiname.

LIETUVA NATO POLITIKOJE

Lietuva pirmą kartą dalyvavo NATO valstybių užsienio reikalų ministrų pasitarime kaip pilnateisė narė. Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministro Antano Valionio vadovaujama delegacija Briuselyje dalyvavo NATO užsienio ministrų konferencijoje, kurie aptarė pasirengimą birželio 28-29 dienomis Stambule vyksiančiam NATO aukščiausiųjų pareigūnų susitikimui, kur bus svarstoma NATO kovos prieš terorizmą klausimai, NATO buvimo įvertinimas Afganistane, santykiai su Artimųjų Rytų regiono kraštais ir su Europos Sąjunga.

Tą pačią dieną vyks NATO ir Rusijos tarybos neformalus susitikimas, kurio metu užsienio reikalų ministrai aptars NATO ir Rusijos santykius. Tai bus pirmasis 2002 metais įsteigtos NATO ir Rusijos tarybos pasitarimas, kuriame dalyvaus Lietuva ir kitos naujosios narės. NATO nare Lietuva tapo kovo 29 dieną, ministrui pirmininkui Algirdui Brazauskui Washingtonė įteikus Lietuvos prisijungimo prie Šiaurės Atlanto sąjungos ratifikacinius raštus saugoti JAV vyriausybei.

Įvykus NATO plėtrai, nenutyla Rusijos pareigūnų neigiami pasisakymai prieš Vakarų valstybes. Rusijos Gynybos ministras S. Ivanovas teigia, kad NATO plėtra Baltijos valstybėse gali priversti Rusiją atšaukti planus sumažinti karines pajėgas vakaruose, įskaitant ir Karaliaučiaus sritį. Jis pasakė, jei NATO liks puolamąja organizacija, tai Rusija peržiūrės ginkluotųjų pajėgų sudėtį ir savo branduolines pajėgas, bet tikisi, kad tiesioginiai antirusiški komponentai bus pašalinti iš NATO narių karinio planavimo ir politinių pareiškimų. Gi Rusijos užsienio ministerijos Europos skyriaus vadovas A. Gluško sako, kad, jei “Baltijos valstybėms nepakanka tarp-tautinės ginklų kontrolės ir jos imasi papildomų priemonių, Rusija gali griebtis panašios taktikos geriau apsaugoti Leningrado ir Pskovo sritis”. Jis vadovavo 1996-1999 m. Rusijos delegacijai derybose Europos ginkluotės sutarties reikaluose.

Vakarų žiniasklaidoje vis rašoma, jog Rusija stiprina savo žvalgybą Baltijos regione. Rusijos Dūmos užsienio reikalų komiteto pirmininkas K. Kosačiovas pareiškė, jog diplomatų išsiuntimai iš Baltijos šalių yra gerai koordinuojama kampanija dar labiau įtempti santykius su Rusija”. Rusijos santykiai su Baltijos valstybėmis visada buvo įtempti, nes Rusija kritikavo rusų padėtį Latvijos ir Estijos valstybėse. Tačiau Rusija nemano, kad kišasi į tų valstybių vidaus reikalus. Rusija pyksta, kad NATO statys radarą prie Rusijos Estijos sienos ir siųs į tas valstybes pajėgų, kiek tik norės.

NATO karo lėktuvų atsiutimas į Lietuvą sukėlė Rusijos pareigūnų kritiką, tai esą pažeidžiamas Rusijos ir NATO bendradarbiavimas ir tų lėktuvų buvimas visiškai nepateisinamas. Jų Federacijos tarybos saugumo pirmininko pavaduotojas generolas V. Manilovas tvirtina, kad “kyla antrojo Šaltojo karo grėsmė”, tačiau Amerikos ir Kanados instituto bendradarbis A. Utkin aiškina, kad Šaltasis karas niekada nesibaigė. Tas karas baigsis tik tada, kai Rusijos strategija bus derinama su Vakarų strategija. Greitai amerikiečių kareiviai busią išdėstyti aštuoniose iš penkiolikos buvusių sovietinių pavergtų respublikų. Tokie ir panašūs pareiškimai lydi NATO plėtrą, o ypač todėl, kad Baltijos valstybės tapo NATO narėmis.

S. Tūbėnas

TEIGIAMAI BRUOŽAI R. PAKSĄ PAŠALINUS

Lietuvos Konstitucija gyvuoja!

Seimas reikalaujama balsų dauguma nusprendė, kad, vadovaujantis 86-ju straipsniu, Respublikos prezidentas “gali būti prieš laiką pašalintas iš pareigų... šturksčiai pažeidęs Konstituciją arba sulaužęs priesaiką...” Taip ir atsitiko: Seimo nariai slapto balsavimu užantspaudavo tris kaltinimus ir tuoj pat, š.m. balandžio 6 d. 16:22 val. paskelbus balsavimo duomenis, prezidentūroje buvo nuleista Prezidento vėliava.

R. Paksas apkaltintas (1) neteisėtu pilietybės suteikimu rusui, savo rėmėjui, (2) valstybinės paslapties atskleidimu ir (3) korupcija. Tie trys kaltinimai, tiesa, tebuvo tik ledo kalno pačia viršūne, įgalinusia šauktis Konstitucijos. Įtaigojo ir kiti, sunkiau įrodomi ar bent formuluojami duomenys. Manau, kad kai kuriuos Seimo narius įtaigojo bendresnis, užkulisinis, nepasitenkinimo politikavimas, gal net pavydas. Šį reiškinį tiksliai suformulavo irgi iš prezidento pareigų pašalintas (tiesa, formaliai atsistatydinęs) JAV prez. R. Nixonas, anuomet aiškinęs, kad “praradau galimumą valdyti” (-laisvas vertimas). Arba, prisimename, pvz., JAV Cicerro (Čikagos priemiestis) siautusių gangsterį Al Capone, kurį valdžia šiaip taip 1931 m. “pasodino” ne už kapitalinius nusikaltimus, bet... už mokesčių nemokėjimą.

Manychiau, kad, nežiūrint girdimų aimanų apie visuomenės susiskaldymą ar net sukiršinimą, apie kokią tai valstybinės apimties gėdą, šis epizodas kraštui naudingas. Neneigsiu, kad tai ne kasdieninis įvykis, ir ne virtuvinio lygio. Tačiau yra ir teigiama pusė, daug pasakanti apie patį kraštą ir veikiančią valdžios sistemą.

Privalu džiaugtis, kad net kraštutiniuose reiškiniuose Konstitucija veikia, ja kraštas valdomas! (Ach, kad taip viskas veiktų ir kitose srityse!) Tai labai aukštas pažymys jaunutei demokratijai, ypač dar neišbandytose Konstitucijos srityse. Pastebėtina, kad valstybės vadovo pašalinimas įvykdytas civilizuotai, pagal teisėt-

varką, visoms krašto valdžios dalims (Seimui, Prezidentui, Vyriausybei, Teismams) esant savo pareigose, visiškai ne kaip, pvz., 1927 m. perversmo metu.

Savo esmėje šio neeilinio epizodo pasėkos kraštui vis tik bus naudingos ateityje. Teigimą skatina dviejų JAV prezidentų apkaltos istorijos, R. Nixono ir B. Clintono. Jos abi buvo smarkiai pučiamos vietinio politikavimo vėjų, abiejose maišėsi ir teisė, ir etika, ir anksčiau dar nesutikti procedūriniai vingiai. Nixonas pralaimėjo - atsistatydino, o Clintonas išsisuko nepasmerktas. Įdomu ir reikšminga dabar mums, kad šiandien Amerika šiose istorijose teigiamai mato ne tik normas bet ir ribas.

Svarbu ir tai, kad popaksinei Lietuvai glūdi praktiška valstybinio darbo pamoka visiems aukštiesiems pareigūnams: dirbkite savo pareigų ribose (“Valdžios įstaigos tarnauja žmonėms” - Konstitucija, #5). Kas atsitiko prezidentui Paksui, gali atsitikti ir kitiems pareigūnams. Praėjo tie laikai, kai partijos sekretoriai galėjo daryti, ką tik nori. Apie Seimą “Lietuvos rytas” taip išsireiškė: “Dauguma Seimo narių išlaikė ir pilietiškumo, ir moralumo egzaminą.” Dar daugiau: ne tik išlaikė egzaminą, bet paliko reikšmingus pėdsakus ateičiai. Pilietybės atėmimo pavyzdys gali konkrečiai atsiliepti šiaip jau plačiai dalinamoms pilietybėms bei kabinamiems ordinams.

Dažnas Lietuvoje ir Amerikoje sutiktas žmogus kalba apie gėdą: gėdą dėl tokių įvykių aukščiausioje valdžioje... Aš manau, kad, plačiąja prasme, čia jokios gėdos nėra. Negali būti gėdos nei kraštui, nei piliečiams ar tautai, nėra ko atsiprašinėti. Gėda gali būti tik pašalintajam, ta gėda yra asmeninė. Aš nejaučiu ir nesutinku dėvėti gėdos lopo, lygiai taip, kaip piktinuosi kartais girdimu teigimu, kad lietuviai yra žydšaudžių tauta. Didžiulė lietuvių dauguma žydu nešaudė, todėl yra nepagrįstas “antilietuviškumas” (antilietuviškumas - analogija antisemitizmui) ant visos tautos klijuoti

žydšaudžio vardą. Ta pati logika taikytina ir R. Pakso epizodui: nusižengė prezidentas su savo patarėjais. Prezidentas už tai atsakingas, jam gėda, ant jo vieno gula kaltė. Gi kalbant apie kraštą, piliečius ir jų atstovus Seime - tai čia galima ir net reikia džiaugtis bei didžiutis vykusiu procesu: parodyta, kad Lietuva - tai ne kokia bananų respublika!

Pagaliau reikšminga ir tai, kad vidaus reikalų tvarkyme, nors ir netiesioginiai, Lietuva diplomatiškai pasišiaušė prieš Rytų kaimyno įtaką krašte. Buvo nubrėžta linija, nusakanti “gerų kaimynų” užsienio politikos saiką. Tai ryšku pilietybės anuliavime ir apkaltos metu trijų diplomantų išsiuntime.

R. Paksas viso prezidentavo 13 mėnesių. Vasario mėn. buvojant Lietuvoje, knygynai pardavinėjo politologų R. Lopatos ir A. Matonio net 360 psl. knygą, “Prezidento suktukas”. Tai platus, vykusio politinio proceso traktatas, apėmęs aštuonis R. Pakso prezidentavimo mėnesius. Knygos pasirodymas rodo, kaip plačiai ir išsamiai šis reikalas buvo čiupinėjamas ne tik valdžioje, bet ir universitete, žiniasklaidoje.

Spauda skelbia, kad prezidento rinkimai vyks birželio 13 d. Tai bus lyg antras (ar trečias) šios dramos veiksmas. Dabar tik “pertrauka”. Prezidento rinkimai Lietuvai jau ne naujiena. Abejoju, ar ši kartą vėl kandidatuos 17 asmenų.

Šiuo kart prisimena talentingas B. Pūkelevičiūtės prozos eilėraštis “Kyrie” iš “At-radimo rudens” rinkinio 1990 Amerikoje:

Mes visi, spektakliui pasibaigus, pasirodysim prieš uždangą ir nusilenksim.

Išeisim prieš uždangą, visi susiėmę už rankų: pirkkliai, kekšės, grioviakasiai, karaliai, kišenvagiai, vienuolės, kareiviai, smuklininkai, vyskupai.

Nusilenksim ir (kaip įprasta aktorių tarpe) vienas kitam padėkosim, nes tik gerų partnerių dėka buvo išlaikyta dramos įtampa.

Iš tikrųjų, matėme neeilinės dramos pirmąjį veiksmą!

Antanas Dundžila

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

(Atkelta iš 2 p.)
joje ir Turkijoje suimti penki “Antiimperialistai”.

• **Senatorius Kerry**, pasiryžęs laimėti JAV prezidento vietą, turi sunkumų su savo tikėjimu. Jis skelbiasi, kad yra praktikuojantis katalikas, sekmadieniais nepraleidžia Mišių ir komunijos. Jau nuo prezidento John F. Kennedy laikų

Amerika neturėjo kataliko prezidento. Politiniai kandidato priešai pabrėžia, kad senatorius yra buvęs patarnautojas prie altoriaus vaikystėje, tačiau pergyveno skyrybas, nors religija yra labai svarbi ir žmonos Teresa Heinz gyvenime. Kampanija prieš rinkimus atidengė faktą, kad senatoriaus senelis buvo Čekoslovakijos

žydas pavarde Fritz Kohn, atvykęs į Bostoną, perėjo į katalikų tikėjimą.

• **Izraelio** Aukščiausiasis Teismas pareikalavo, kad premjero Sharon sūnus pristatytų dokumentus, ar jis įveltas į statybas okupuotose Gazos pakraščio ir Vakarų kranto vietovėse. Ši byla gali kainuoti Sharonui premjero vietą.

VAKARAI VIS LABIAU ARTĖJA PRIE MASKVOS

Vilnius, balandžio 8 d. (ELTA). Balandžio pradžioje prie NATO prisijungė septynios naujos šalys, tarp jų - trys Baltijos valstybės, kurios prieš keliolika metų dar buvo sovietų imperijos dalis. Mažiau kaip po mėnesio Europos Sąjunga priims dešimt naujų narių, tarp kurių taip pat bus Lietuva, Latvija ir Lietuva. Vakarai akivaizdžiai priartės prie Rusijos. Maskva tai laiko didžiausiu iššūkiu, rašo apžvalgininkas Sławomir Popovski laikraštyje *“Rzeczpospolita”* išspausdintame straipsnyje. Griežčiausiai ir karščiausiai buvo protestuojama prieš Aljanso plėtrą - ir tada, kai į jį stojo tik Lenkija, Čekija bei Vengrija, ir dabar. “NATO veržia kilpą apie Rusiją, dar šiek tiek, ir NATO generolai galės matyti Maskvą pro žiūronus”, - rašė šiomis dienomis Maskvos spauda, o rusų generolai gąsdino “panašiais žingsniais”, duodami suprasti, kad yra pasirengę sustiprinti pajėgas Karaliaučiaus srityje, gal net įvesti ten taktinį branduolinį ginklą. Pasak rašinio autoriaus, santūresnė buvo Rusijos politika ES atžvilgiu. Kol jos plėtra atrodė esanti tolimos ateities dalykas, Maskva vis kartojo, kad narystė Europos Sąjungoje yra jos siekiančių valstybių reikalas. Rusija nubudo tik tada, kai pasidarė aktualus tranzito, taip pat ir karinio, į Kaliningradą klausimas. Ji pakeitė toną, netgi ėmė grasinti.

Naudodamasis tuo, kad galiojanti partnerystės ir bendradarbiavimo sutartis buvo pasirašyta su senos sudėties ES, Kremlius ėmė protestuoti prieš automatišką jos taikymą naujoms narėms ir iškėlė 14 sąlygų, nuo kurių įvykdymo esą priklauso jo pozicijos sušvelninimas. Bet ir vienu, ir kitu atveju omenyje turima kur kas daugiau, o ne tik tariama NATO karinė grėsmė, kuria niekas netiki, ar nuostoliai, kurių esą patirs Rusijos ekonomika, kai į ES įstos grupė Vidurio ir Rytų Europos šalių. Tai tik dingstis išsiderėti kuo naudingesnius Rusijai sprendimus, o lošiama šiame lošime iš jos būsimų pozicijų Europoje.

Apžvalgininko nuomone, Kremlius atsidūrė labai keblioje padėtyje. Viena vertus, jis ne kažin ką gali padaryti, kad sustabdytų abudu procesus, jau nekalbant apie tai, jog Rusija turi suartėti su Vakaraus, kad galėtų paspartinti savo ūkio modernizavimą. Kita vertus, jam smarkų poveikį daro ir jo paties ambicijos, ir polit-

inė klasė, kuriai Rusijos kaip didžiosios valstybės, dominuojančios bent jau posovietinėje erdvėje, atkūrimas šiuo metu yra toks pat svarbus, o gal net ir svarbesnis uždavinys nei Vakarų investicijos ir technologijos. Tuo galima paaiškinti didelės Rusijos elito ir kariškių dalies nervingą reakciją į NATO plėtrą.

Taikliai pažymėjo vienas iš Maskvos komentatorių, Rusijos politikams prie šalies sienų artėjanti NATO yra ne tiek karinė, kiek psichologinė problema. Tenykščiam elitui Amerika ir NATO tebėra pagrindinės Rusijos priešininkės. Blogiausia, kad po Vladimiro Putino triumfo prezidento rinkimuose atgijo seni sovietiniai stereotipai. Vis aktyviau reiškiasi jėgos, Maskvoje vadinamos revanšo partija, kurioms Rusija turi būti savotiška atnaujinta Sovietų Sąjunga. Net mintis apie tai, kad į NATO galėtų įstoti Ukraina, Gruzija ar Moldova, joms atrodo eretiška. Ką naujomis aplinkybėmis gali padaryti Rusija? Nedaug. Maskva atsisakė dešimtojo dešimtmečio sumanymų kartu su europiečiais sudaryti frontą prieš JAV. Pirmiausia todėl, kad jie buvo nerealūs. Ji noriai kalba apie “strateginę partnerystę”, bet supranta ją savaip. Ši partnerystė turinti užtikrinti jai veiksmų laisvę ir garantuoti dalyvavimą sprendžiant svarbiausias Europos ir pasaulio problemas. Kartu Maskva reikalauja pripažinti ypatingas jos teises visoje posovietinėje erdvėje. Todėl vis atidėliojamas Rusijos kariuomenės išvedimas iš Gruzijos ir Moldovos, o Briuselis įspėjamas, jog bus priešinamasi mėginimams užmegzti ypatingus santykius su NVS šalimis, pirmiausia - su Baltarusija, Ukraina, Moldova ir Gruzija, rašo S. Popovskis.

Siekdamas šių tikslų, Kremlius didžiausias viltis deda į Paryžių ir Berlyną. Jis tikisi, kad su jų pagalba bus lengviau įtikinti NATO ir ES, kuriose savo nuomonę gali pareikšti naujos narės, jaučiančios kur kas didesnę nepasitikėjimą Rusija.

Kaip rašė Rusijos dienraštis *“Kommersant”*, Maskva norėtų kartu su Paryžiumi ir Berlynu sudaryti vadinamąjį “tvirtąjį Europos branduolį”. Tai būtų savotiškas Europos politinis biuras, kuriame būtų galima rengti bendrą politiką. Čia nebūtų nieko blogo, jeigu Rusija būtų pasirengusi laikytis Europoje galiojančių standartų. Bet į tai nepanašu. Net-

Bendras NATO karinio komiteto antrosios sesijos vaizdas balandžio 8 d. Briuselyje NATO nuotr.

A.BRAZAUSKAS NESIRUNGS SU V. ADAMKUMI PREZIDENTO RINKIMUOSE

Vilnius, balandžio 9 d. (ELTA). Socialdemokratų vadovas premjeras Algirdas Brazauskas prognozuoja, jog kadenciją baigęs Prezidentas Valdas Adamkus greičiausiai dalyvaus pirmalaikiuose Prezidento rinkimuose ir bus keliamas Liberalų ir centro sąjungos. Tokiu atveju, jei V. Adamkus kandidatų į Prezidento postą, A. Brazauskas teigia tikrai nedalyvausiąs rinkimuose. “Aš negaliu, čia tik mūsų šuniukai rungtis, mes kaip kaimynai šito nedarome”, - penktadienį atsakydamas į žurnalistų klausimus juokavo A. Brazauskas.

Penktadienį socialdemokratų lyderiai premjeras A. Brazauskas bei laikinasis Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas buvo susitikę su laikinuoju prezidentu Artūru Paulausku ir, be kita ko, aptarė ir būsimųjų rinkimų klausimus. Anot A. Brazausko, bendro socialdemokratų ir socialliberalų kandidato klausimas nebuvo svarstytas. “Sprendimas šiuo klausimu, jei bus, tai bus kitą savaitę. Nes reikia dar gerokai pagalvoti, kaip tai geriau daryti ir vieniems, ir kitiems. Be abejo, daug kas priklausys nuo to, ar R. Paksas kels savo kandidatūrą, ar jis turės teisinį pagrindą savo kandidatūrai kelti. Čia daug kas dar priklausys nuo kitų dalykų, kurie gali padiktuoti arba lemti apsisprendimą”, - sakė A. Brazauskas.

Pasak A. Brazausko, socialdemokratai jau yra apsisprendę dėl savo kandidato. Paklaustas, ar šis kandidatas yra būtent jis

gi priešingai. Kuo labiau Vakarai artėja prie Rusijos, tuo labiau Rusija tolsta nuo jų. Todėl sunku įsivaizduoti Chirac ar Schroeder Maskvos siūlomo Europos politinio biuro nariais. Bet tai jau būtų visai kita Europa.

pats, A. Brazauskas atsakė “ne”, tačiau čia pat pasitaisė - dar neatsakęs į šį klausimą. A. Brazauskas sakė be partijos nuomonės neminėsiąs jokių pavardžių, socialdemokratų tarybos posėdis įvyks jau kitą savaitę, balandžio 16 d. A. Brazauskas sakė neįsivaizduojantis, kaip apkaltos būdu iš pareigų pašalintas R. Paksas gali vėl dalyvauti Prezidento rinkimuose. “Aš neįsivaizduoju, kaip žmogus, kuriam buvo pareikšta apkalta ir pripažinta, kad jis pažeidė Konstituciją ir

“WALL STREET JOURNAL”:

R. PAKSO APKALTA LIETUVIAI DAVĖ DEMOKRATIJOS PAMOKĄ EUROPAI

Vilnius, balandžio 8 d. (ELTA). Šlovė Lietuvai - Seimas tik ką visai Europai davė svarbią pamoką: veiksmingoje demokratijoje niekas, net prezidentas, negali iškilti virš įstatymo, - teigia įtakingas dienraštis *“Wall Street Journal”*. Laikraščio komentarą, pavadintą “Pamoka iš Vilniaus”, pristato ELTA. Prezidento Rolando Pakso apkalta ir nušalinimas yra dar viena priežastis pasidžiaugti, jog Europos Sąjunga po trijų savaičių sulauks šviežio kraujo iš Rytų. Lietuvos parlamentas surengė apkaltą griežtai pagal taisykles, **procesas buvo atviras, o rezultatas - teisėtas**. Lietuviai gali didžiuotis savo pasiekimais. Vos per tuziną laisvės metų Baltijos valstybėje buvo daug laisvų rinkimų, keitėsi skirtingi prezidentai, o dabar šalis atsinaujino namų švarinimu. “Jie mums įtaigiai primena, kad įstatymo viršenybė yra demokratijos esmė. Galingieji turi privilegijas tik tarnaudami rinkėjams”, - rašo *“Wall Street Journal”*. “Labiau nusistovėjusios” Senosios Europos demokratinės valstybės turi žiūrėti ir mokytis. Kol eina pareigas, Prancūzijos

duotą priesaiką, aš neįsivaizduoju, kad šitoks žmogus gali kandidatuoti. Man atrodo, kad ir visa Europa neįsivaizduoja. Be abejo, mes labai keistai atrodysime”, - sakė A. Brazauskas. Pasak A. Brazausko, šiuo atveju R. Pakso kandidatavimo klausimas yra ne tik teisinis, bet ir moralinis. “Ne viską gali į įstatymus surašyti gyvenime. Yra ir moralinės normos, tuo labiau, kad čia yra valstybės vadovo klausimas, jis yra valstybės reprezentantas. Todėl jis turi matyti valstybės interesus visų pirma”, - sakė A. Brazauskas.

prezidentas turi visišką imunitetą. Dėl įvairių kaltinimų korupcija prokurorai net negali apklausti Jacques Chirac. Buvęs Vokietijos kancleris Helmut Kohl sumaniai išsisuko nuo atsakymo į tardytojų klausimus dėl įtartinio partijos finansavimo. Italijos ministras pirmininkas Silvio Berlusconi didžiąją dalį laiko gaišta kovodamas su tardytojais. “Gal Europos Sąjunga gali pasiūsti prancūzų parlamentarus ir prokurorus stažuoti Rytų (galėtume pavadinti ją “Naująja”) Europoje”, - baigia *“Wall Street Journal”*. ELTA primena, jog per ginčą dėl Irako karo JAV gynybos ministras Donald Rumsfeld pareiškė, kad Vokietija ir Prancūzija priklauso “Senajai Europai”, o Irako puolimui pritarusi Vidurio Rytų Europa yra “Naujoji Europa”.

R. Pakso nušalinimą nuo pareigų Rusija laiko Lietuvos vidaus reikalu. Rusija yra už tolesnį santykių su Lietuva plėtojimą. Tai žurnalistams pareiškė oficialus RF užsienio reikalų ministerijos atstovas Aleksandras Jakovenka.

(ITAR-TASS-ELTA)

ANTANAS SMETONA

Karolis Milkovaitis

I.

Prezidento 130 metų gimimo ir jo 65 mirties sukakčių minėjimo metu pasakyta kalba 2004 m. kovo 23 d. Los Angeles.

Visiems be abejo žinoma, kad antroji mūsų tautos laisvė ir valstybės nepriklausomybė, po 123 metų žiaurios Rusijos carų okupacijos atgauta 1918 metais, laisva išbuvo tik 22-jus metus. Per tą laikotarpį Lietuvos respublika turėjo 3 prezidentus, kurių vienas - Antanas Smetona juo buvo 2 kartus. Kitaip sakant, Lietuva turėjo 4 prezidentinius laikotarpius, išpildytus 3-jų asmenų. Jie eilės tvarka buvo: tautininkas teisininkas Antanas Smetona, krikščionis demokratas agronomas Aleksandras Stulginskis, liaudininkas dr. Kazys Grinius ir vėl Antanas Smetona. Dėl tos priežasties dažnai sakome, kad Antanas Smetona buvo pirmasis ir paskutinis Lietuvos prezidentas, kas nėra faktiškai nei istoriškai tikslu, nes kalbame tik apie 1918-1940 metų laikotarpį. O juk kunigaikščių Lietuva laisva buvo ir prieš tai - iki 18 šimtmečio pabaigos, ir yra po to, dabar.

Išvardinęs mūsų prezidentus nenoriu įtaigauti, kad vienas jų buvo geras, kiti du blogi, ar kad vienas buvo blogas,

kiti du geri, ne. Jie visi buvo garbingi vyrai lietuvių tautai, ypač tautos atgimimo metais, labai nusipelnę.

Šiandien minime vieno jų, būtent prez. Antano Smetonos, 130 metų gimimo ir 65 metų mirties sukaktis.

Yra posakis: "Savoje parapijoje pranašu nebūsi. "Kodėl tokį posakį cituoju kalbėdamas apie Antaną Smetoną? Todėl, kad anuo metu augdami ir bręsdami jo asmens paunksnėje, sruogiškai tariant, gal blogų nepaslėpsi - jie visuomet surašomi didžiausiu kruopštumu stambiausiomis raidėmis.

Tai koki yra Antano Smetonos gyvenimo puslapiai? Skaitydami ir įvertindami jį iš istorinio 65-kerių metų nuotolio pamatome, kad jo tikrai būta nepaprastos dvasinės erudicijos ir didybės žmogaus.

Jo tautinės ir politinės veiklos gyvenimo kelią galėčiau pradėti šiais žodžiais: "Antanas Smetona, Nepriklausomybės Akto signataras, pirmasis ir ketvirtasis Antrosios nepriklausomybės laikotarpio Lietuvos Respublikos prezi-

dentas, ir galėčiau smulkiai nupasakoti kiek jis pastatė naujų mokyklų, kiek kilometrų nutiesė naujų plentų ir geležinkelių, kiek pastatė naujų tiltų, ligoninių ir t.t. ir t.t. Bet taip kalbėdamas skraidinčiau jį nemirtingumo padebesiais, sunaudočiau visą man skirtą laiką ir nespėčiau nieko pasakyti apie Smetoną, mirtingą žmogų. Aš noriu nors suglaustai pažvelgti į Antano Smetonos visą asmenį: į krikščionį, mokslininką, valstybininką, tautinės minties sąjūdžio ideologą, ir mėginsiu nusakyti, koks yra jo tautinis bei valstybinis palikimas.

Krikščionis Antanas Smetona buvo tikintis žmogus. Prezidentūroje besilanką visų tikybų dvasiškai visuomet jo būdavo priimami su pagarba, be eilės, ir neretai net pavaišinami. Jo ilgametis prezidentūros kanceliarijos viršininkas buvo kunigas - kun. dr. Pijus Bielskus. Vienas jo vyriausybės ministras pirmininkas buvo kunigas - kun. Vladas Mironas, ir faktas, kad 1893 metais baigęs Palangos progimnaziją jis pats buvo beeinas į kunigus - net įstojamuosius egzaminus jau buvo išlaikęs į Žemaičių kunigų seminariją, rodo, kad Antanas Smetona buvo giliai tikintis žmogus.

Jo asmens adjutantas, artilerijos pulk. Vaclovas Šliogeris, kuris visuomet būdavo arti prezidento ir todėl gerai turėjo žinoti, savo atsiminimų knygoje, pavadintoje "Antanas Smetona, žmogus ir valstybininkas", liudija: "A. Smetona buvo religingas žmogus ir su didžia rimtimi išklau-

sydavo mišias. Jis puikiai žinojo, kada reikėjo sėdėti, kada atsisistoti ar klūpėti; to daugelis mūsų šviesuomenės jau nebemokėjo". Kodėl radau reikalo iškelti ir pabrėžti Antano Smetonos religinius įsitikinimus? Todėl, kad religija dvasiniai subrendusiame žmoguje yra visų kitų jo dorybių šaltinis, jo gyvenimo kelrodis ir veiksmų suma. Išleidę žmogaus religinės ir moralinės dvasios stovį mes pilnai neapibūdiname žmogų. Tik

Lietuvos vėliavos pakėlimas prie NATO būstinės Briuselyje. NATO nuotr.

vispusiškai pažindami Antano Smetonos vidinius įsitikinimus, nesunkiai suprassime visą jo gilų asmenį.

Anot adjutanto pulk. Šliogerio, mūsų buvęs prezidentas buvo švelnios sielos, taikaus būdo, geras žmogus. Kas jame pasėjo tų dorybių sėklą?

Neabejoju, kad didžiausios įtakos turėjo jo motina, nors tai beveik niekur neminama. Teisinga yra kiniečių išmintis, sakanti, kad rytojaus gėlės yra šios dienos sėklose.

(Bus daugiau)

Dr. Algimantas LIEKIS

MES - LIETUVIAI: KOVOS IR VILČIŲ METAIS

(1988 - 1990 M.)
XXXXVIII

Tokiam suvažiavimui reikėjo mažų mažiausiai, kad partinės organizacijos išrinktų delegatus. Tačiau mes visi priklausome tik vienai komunistų partijai, turime tuos pačius bilietus, tad ir galime kalbėti apie LKP, kaip SSKP sudėtinę dalį. O kas su tuo nesutinka - tegu padeda partinius bilietus."

Partijos istorijos instituto prie LKP CK darbuotojas J.Jermalavičius: "[...] Mes - tik už savarankišką LKP atsinaujančios SSKP sudėtyje, už Lietuvą - SSRS sudėtyje."

Tačiau "vieningos SSKP", "vieningos SSRS" šalininkų suvažiavime buvo mažuma. Didžioji dalis pritarė mūsų, Lietuvos mokslų akademijos grupės parengtiems savarankiškos LKP programiniams dokumentams, pagal kuriuos iš pradžių buvo numatyta, kad LKP, tapdama savarankiška, kartu stoja ir už savarankišką Lietuvos kelią, turėdama svarbiausią tikslą - atkurti nepriklausomą, demokratinę Lietuvos valstybę.

Atsiskyre "naktiniai" (taip praminti, nes atskirai posėdžiavo naktį) - "LKP ant SSKP platformos" tolesniame suvažiavimo darbe nedalyvavo. Jų vardu kitą suvažiavimo dieną Vilniaus autotransporto įmonės Nr.8 partinio komiteto sekretorius S.Nagornas perskaitė tokį pareiškimą: "Gruodžio 20 d. LKP XX suvažiavimas priėmė nutarimą dėl LKP statuso, kuris įformino LKP išėjimą iš SSKP ir praktiškai įkūrė naują partiją su savo Programa ir statutu. Delegatai, nesutinkantys su tokiais nutarimu ir balsavę už savarankišką LKP atsinaujančios SSKP sudėtyje, nutarė organizuoti partinę konferenciją. Jos tikslas - konsoliduoti respublikos komunistus, kurie pasilieka Lietuvos Komunistų partijoje atsinaujančios SSKP sudėtyje. Konferencija, prasidėjusi gruodžio 20 d., sudarė organizacinį biurą, kuris veiks iki jos pabaigos. Apie konferencijos darbą ir priimtus sprendimus informuosime Respublikos komunistus, vi-

sus žmones. Delegatai nutarė suvažiavime dalyvauti, bet susilaikyti nuo balsavimo."

Suvažiavimui paskelbus, kad savarankiška LKP atsisikiria nuo SSKP, A. Brazauskui paskambino iš SSKP CK iš pradžių G. Razumovskis, po to pats M. Gorbačiovas ir išreiškė didelį pasipiktinimą tokiu lietuvių poelgiu.

Gruodžio 21 d. suvažiavimo vardu buvo nusiųsta telegrama SSKP CK Politiniam biurui, SSKP CK generaliniam sekretoriui M.Gorbačiovui. Joje rašyta: "LKP suvažiavimo priimti nutarimai dėl Komunistų partijos savarankiškumo - tai ne partijos skaldymas, o naujų santykių tarp partijų paieškos, nuoširdus noras prisidėti prie pertvarkos procesų plėtojimo ir stiprinimo." Tačiau, nepaisant to, tos pačios dienos vakare, prieš pradėdant svarstyti LKP programą, gauta grasinanti M.Gorbačiovo telegrama, kad suvažiavimas atsisakytų priimtų nutarimų, pasmerkėtų partijos skaldytojus, kad

Lietuvos Sąjūdžio metu vykusios demonstracijos.

sukauptų jėgas pasiruošti SSKP XXVIII suvažiavimui. Suvažiavime pasklido gandai, kad prie Operos ir baleto teatro, kur vyko suvažiavimas, artėja sovietinių okupantų tankai, desantininkai. Tačiau efektas buvo priešingas. Delegatai kaip vienas atsistojo (išskyrus tuos, kurie liko ištikimi SSKP), susiėmę rankomis sugiedojo V.Kudirkos "Tautinę giesmę" ir skubiai ėmė priiminėti Programos punktus, kad įteisintų atsiskyrimą nuo SSKP iki tol, kol prasidės galimas teatro puolimas. Bet vieną momentą, nuošaliame teatro kabinete redakcinės komisijos posėdyje aptariant delegatų pasiūlymus dėl Programos, ir A.Brazausko nervai neišlaikė: "O gal vis dėl-

to, vyrai, nesiūlykime suvažiavimui Programos tvirtinti, gal ištikro palaukime SSKP XXVIII suvažiavimo?" Tačiau partija tampa partija, kai turi patvirtintą savo programą ir statutą. Ir į A.Brazausko pasiūlymą nebuvo reaguota. Beje, ir vėliau, po suvažiavimo, LKP CK Biuro ir Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Tarybos bei Seimo Politinės komisijos narių susitikime A. Brazauskas prisipažino abejojęs, ar įkurti savarankišką LKP atėjęs laikas, kad gal iš viso LKP suvažiavimą reikėjo atidėti vėlesniam metui, "tačiau mus tai daryti ultimatyvai vertė Iniciatyvinė grupė, susidariusi daugiausia iš Mokslų akademijos eilinių mokslininkų..."

(Bus daugiau)

2004 m. balandžio mėn.

Mieli tautiečiai,

Leiskite jus visus pasveikinti kasmetinės Dievo bei gamtos prisikėlimo šventės - Šventų Velykų - proga. Velykų ryto stebuklas kiekvienam mūsų atneša atgimimo džiaugsmą ir meilę, kai žmogus, susijungęs su gamta, garbina Sutvėrėjo prisikėlimą bei didybę.

Tegul Šventų Velykų džiaugsmas aplanko kiekvieno Jūsų namus, atnešdamas sveikatą, meilę bei dvasios ramybę. Linkiu Jums saulėto ir gražaus Velykų ryto, spalvotų margučių bei jaukumo artimųjų tarpe.

Su nuoširdžiais sveikinimais -

Ambasadorius

Vygaudas Ušackas

LR GENERALINIO KONSULATO ČIKAGOJE PRANEŠIMAS

Remdamiesi Lietuvos Respublikos Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos (VSDFV) Užsienio pensijų skyriaus pateikta informacija, papildomai teikiame šiuo metu galiojančių teisės aktų dėl galimybės skirti ir mokėti LR pensijas užsienyje gyvenantiems asmenims išdėstymo tvarką:

I. Lietuviams, kurie pensinio amžiaus sulaukė jau gyvendami JAV, pensijų apskaičiavimas ir išmokėjimas bus atliekami pagal tokias pačias taisykles, kurios taikomos Lietuvos Respublikos piliečiams, gyvenantiems Lietuvoje, laikantis Pensijų įstatymo 13-16 ir 54 straipsnių nuostatų. Pilietis, norintis gauti pensiją, VSDFV Užsienio pensijų skyriui (Ševčenkos g-vė, 16c., Vilnius, LT-03111, tel. (8-5) 2136643, faks. (8-5) 2136671, el. paštas: uzsenis@sodra.lt) turi pateikti prašymą skirti pen-

siją, dokumentus, įrodančius asmens stažą, dokumentus, įrodančius asmens draudžiamąsias pajamas bei Lietuvos Respublikos piliečio notariškai patvirtintą paso kopiją. Pensija skiriama nuo teisės į pensiją atsiradimo datos, bet ne daugiau kaip už 12 mėnesių atgal nuo prašymo su visais reikiama dokumentais gavimo mūsų skyriuje datos. Pensijos apskaičiuojamos ir skiriamos litais.

Pilietis, kuriam paskirta ir mokama pensija, privalo kiekvienų metų gruodžio mėnesį pateikti pažymą, įrodančią, kad jis gyvena užsienyje. Laiku nepateikęs šios pažymos pensijos mokėjimas sustabdomas.

II. Tam, kad Lietuvos pensininkui (nepriklausomai nuo jo pilietybės), po 1998-01-01 persikėlusiam gyventi į JAV, pensijos mokėjimas būtų tęsiamas, jis turi pateikti šiuos dokumentus:

Lietuvos Respublikos Karo atašė prie NATO pulkininkas A. Kunigėlis.

NATO nuotr.

1. Prašymą tęsti pensijos mokėjimą. Prašyme reikėtų nurodyti, kokia pensija asmeniui buvo mokama ir kuriame SODROS skyriuje. Jeigu pensininkas neprisi-mena, kuriame skyriuje jam buvo mokama pensija, jam reikėtų nurodyti tikslią pas-kutinę gyvenamąją vietą Lie-tuvoje.

2. Asmens dokumento (paso, leidimo gyventi ar pan.) nota-riškai patvirtintą kopiją;

3. Pažymą, kad negauna pen-sijos pagal JAV įstatymus už Lietuvoje įgytą draudimo stažą, o jei pensiją gauna, pažymoje turi būti nurodyta, už kokią draudimo stažą ji paskirta;

4. Dokumentą, patvirtinantį gyvenamąją vietą JAV. Tai gali būti namų savininko raštas, policijos patvirtini-

mas, savivaldos organų pažy-ma, Lietuvos diplomatinės atstovybės pažyma ar pan. JAV institucijų išduotos pa-žymos turi būti išverstos į lietuvių kalbą ir nustatyta tvarka legalizuotos arba pa-tvirtinti pažyma "Apostille".

Gavus visus reikalingus dokumentus, pensijos mokė-jimas tęsiamas nuo tos die-nos, kada buvo sustabdytas.

III. Lietuviai, įgiję JAV pilietybę ir norintys gauti Lietuvos pensiją turi pristaty-ti šiuos dokumentus:

1. Dokumentą, patvirtinantį gyvenamąją vietą JAV. Tai gali būti namų savininko raštas, policijos patvirtini-mas, savivaldos organų pažy-ma, Lietuvos diplomatinės atstovybės pažyma ar pan.;
2. Prašymą skirti pensiją;
3. Dokumentus, įrodančius

draudimo (darbo) stažą Lie-tuvoje;

4. Dokumentus, įrodančius asmens draudžiamąsias paja-mas;

5. JAV pilietybę patvirti-nančio dokumento notariškai patvirtintą kopiją. JAV insti-tucijų išduoti dokumentai turi būti išversti į lietuvių kalbą ir nustatyta tvarka legalizuo-ti. Šiems asmenims pensija apskaičiuojama pagal tas pačias taisykles, kurios taiko-mos Lietuvos piliečiams.

Visais išvardintais pensijų mokėjimo asmenims, gyve-nantiems JAV, atvejais teisės aktai nenumato piniginių išmokų siuntimo į JAV. Jos yra mokamos į gavėjų as-menines sąskaitas bet kuria-me banke, esančiame Lietu-vos teritorijoje.

Dangira West, Konsulė

1926 M. GRUODŽIO 17 DIENOS PERVERSMAS

IV.

Sukilimo rengėjai buvo patyrę, jog komunistai buvo pasiruošę daryti perversmą 1926 m. gruodžio 17 d., preziden-to K. Griniaus 60 m. am-žiaus sukakties proga; jei nepavyktų - tai Kūčių naktį; jei vėl nepasisektų - 1927 Naujųjų Metų sutikimo naktį. Jie tikė-josi, jog tokiu metu Lietuvoje bus labai pasigendama budrumo. Dėl to Slaptos Karininkų Sąjungos vadovybė nusprendė perversmą įvykdyti 1926 m. gruodžio 17 d. - tuo labiau, kad tą dieną į prezidento K. Gri-niaus 60 m. sukakties minėji-mą Kaune turėjo suvažiuoti divizijų bei pulkų vadai ir kiti kariuomenės viršininkai. Gruodžio 17 d. anksti rytą jie buvo pakviesti į Vyr. Štabą, kur karo diktatorius bei Vyr. Štabo viršininkas majoras P. Plecha-

vičius pranešė jiems apie įvykusį perversmą, jo reikalin-gumą ir įsakė toliau eiti savo pareigas, o ypač budėti Lietu-vos laisvės sargyboje.

1926 m. gruodžio 17 d., anksti rytą, iš II karo apygar-dos štabo majoras Plechavi-čius pasiuntė Kauno karo sri-ties viršininkui (komendantui) šią telefonogramą Nr. 1 :

Buvęs paruoštas bolševikų sukilimas likviduotas. Senoji valdžia suimta. Laikinosios Vyriausybės vardu įsakau pildyti visus mano įsakymus ir parėdymus, kol krašto vado-vavimas bus perduotas laikinai vyriausybei.

Be to, išpėju, kad visi pa-silikyti vietoje, ir už tvarką įguloje atsako kiekvienas viršininkas. Visoje šalyje pa-skelbtas karo stovis nuo š.m.

gruodžio mėn. 17 d. 3 val. ryto.

Karo srities viršininkas eina karo komendanto parei-gas ir naudojasi visomis jo teisėmis, nustatytomis karo stoviui.

Visus bolševikų agentus tuojau suimti ir patalpinti kalėjiman.

Įvairiose Kauno miesto da-lyse buvo suimti komunistų agentai - jų dauguma nelietu-viai. Be to, trumpam laikui buvo suimti Seimo atstovai socialdemokratai J. Plečkaitis ir advokatė L. Purėnienė.

Laikinoji karinė valdžia gruodžio 17 d. paskelbė atsi-šaukimą į visuomenę (1927 m. Karys Nr. 50.):

Lietuvos kariuomenė, kuri guldė galvas už brangią Lietu-vą ir dabar yra pasiryžusi lieti kraują už josios nepriklauso-

mybę, pamačiusi, kad dabarti-nis Seimas ir Vyriausybė par-duoda mūsų tėvynę bolše-vikams ir svetimtaučiams nu-tarė paimti laikinai šalies valdymą į savo rankas, kad kuo greičiausiai atidavus tą valdžią į rankas tikrų Lietuvos sūnų. Visoje šalyje skelbiama karo stovis, o Kauno mieste apgulos stovis.

Visiems įsakoma eiti savo pareigas: kas neis savo pareigų bus atiduotas karo lauko teis-mui.

Savo atsiminimų pirmame tome "Kovose dėl Lietuvos", 1956, psl. 204-209 generolas S. Raštikis atžymi šiuos įvy-kius:

Gruodžio 17 d. rytą pėsčiasėjau į darbą. Eidamas Laisvės Alėja, pastebėjau šį tą naujo. Prie telefono ir elektros laidų stulpų stovėjo būreliai žmonių ir skaitė kažkokius skelbimus. Skelbimas nustebino mane. Tai buvo skelbimas diktatori-aus vardu įvykdyto perversmo. Kitiems galėtų atrodyti, kad aš,

būdamas vyriausiojo štabo informacijų skyriaus karinin-kas, turėjau žinoti, kas darė-si kariuomenėje. Bet taip ne-buvo.

Vadinasi, ir pas mus per-versmas! Kaip tik tų pačių 1926 metų gegužės mėnesį buvo įvykęs kariuomenės per-versmas Lenkijoje. Maršalas Pilsudskis tada nelengvai paėmė valdžią į savo rankas. Vieni pulkai ir karo mokyklos buvo už jį, kiti pulkai ir mo-kyklos prieš. Kruvini susirėmi-mai tarp kariuomenės dalių Lenkijos sostinėje Varšuvoje vyko net keletą dienų. Nejau-gi ir pas mus taip bus?

Bet Kaune buvo ramu. Ne-girdėjau nė vieno šūvio. Tik laisvės Alėjoje pamačiau prajojantį husarų patrulį. Ir prie Kauno komendantūros buvo matyti pėstininkų pa-truliai.

(Bus daugiau)

Ištrauka iš Petro Jurgėlos knygos "Gen. Povilas Plecha-vičius"

LIETUVOS VERSLININKAI ČIKAGOJE

Čikagoje ir apylinkėse viešėjusi Lietuvos verslininkų grupė čia daug ką pamatė ir išgirdo. Tačiau, kiek teko sužinoti, jiems labiausiai patiko viešnagė Cicerroje, kur juos savo kabinete Cicero miesto rotušėje priėmė pati miesto galva - Ramiro Gonzalez. Jis net tik pats su svečiais daugiau negu valandą kalbėjosi, bet sudarė sąlygas ir daugiau ką šiame mieste pamatyti, o taip pat susitikti su vietiniais verslo srities atstovais.

Stiprus ir žvarbus vėjas nesugadino Lietuvos atstovams, kurie čia buvo atvykę pagal "Open World" ("Atviro pasaulio") - JAV Kongreso finansuojamą programą nuotaikos. O Čikagoje svečius nuoširdžiai globojo ir jais visą laiką rūpinosi LB Čikagos apygardos pirmininkė Aušrelė Sakalaitė. Jos, o taip pat ir LB Cicero apyl. pirmininko Mindaugo Baukaus, rūpesčiu ir buvo suorganizuota išvyka į jau nuo Al Kaponės laikų visame pasaulyje garsų miestą.

Kovo 5 d. prieš pietus į Cicero miesto prezidento kabinetą pakviesti svečiai iš Lietuvos turėjo progą daug ką sužinoti apie Cicero ir jame plėtojamą verslą. Grupei vadovavusi palydovė iš Kauno dr. Kristina Juraitė (o ji Ciceroje prieš 4 metus yra praleidusi 9 mėnesius, kai rengė doktoratą Northwestern universitete Evanstone) gana lengvai išversdavo prezidento žodžius, o taip pat ir grupės narių užklausimus jam.

Į pokalbį kartas nuo karto įsijungdavo ir Lietuvos gen. Konsulas Čikagoje Arvydas Daunoravičius, kuris svečius lydėjo vizito Ciceroje (o jis užsitęsė visą dieną) metu. Su specifiniais klausimais taip pat įsiterpdavo ir delegacijos iš Lietuvos nariai: Kęstas Morozas, Raimundas Sirgedas, Lina Pa-

plauskienė, Aurelija Baužaitė. Čia daugiau aktyvumo rodė vyrai - "Nemuno baldai" firmos direktorius K. Morozas ir Rokiškyje įsikūrusios bendrovės "Šiaurės meška" vadovas R. Sirgedas. Taip pat su savo komentarais pasireiškė ir vietinis M. Baukus.

Cicero miesto prezidentas R. Gonzalez, kuris neseniai buvo grįžęs iš Vatikano, visiems rodė ir dalino nuotraukas iš privačios audiencijos su Šventu Tėvu ir džiaugėsi šiuo retu pasimatymu. Baigiantis susitikimui, jis visus pokalbio dalyvius apdovanojo gražiomis Cicero miesto sagutėmis. Reikia pažymėti, kad susitikime dalyvavo ir lietuvių kilmės moteris - Fran (Vilumis) Reitz, kuri yra "Cicero News" direktorė ir "Cicero Senion News" redaktorė, (Ji padarė ir nemaža nuotraukų iš šio susitikimo).

Grupės vadovė dr. K. Juraitė Cicero miesto prezidentui pažymėjo, jog per 4 metus, nuo to laiko kada ji čia svečiavosi, Cicero miestas gerokai pagražėjo ir tas, žinoma, miesto galvai labai patiko.

APLANKĖ IR NAUJĄ MOKYKLĄ

O kad Cicero tikrai daug pasikeitė į gerą pusę patvirtino ir po susitikimo pas prezidentą matyti vaizdai. Tai naujoji mokykla, kuri pavadinta "Unity" vardu, turbūt, pati moderniausia Čikagoje ir jos priemiesčiuose. Šią mokyklą aprodė Švietimo Tarybos 99-jo distrikto superintendentas dr. Ed Ak-samkit. Jis pristatydamas šią mokyklą, o ji oficialiai vadinasi - Unity Junior High School, pažymėjo, jog joje mokosi 3000 vaikų. Čia yra pačios moderniausios mokymo priemonės, daug sporto salių, baseinai ir kt.

Svečiai iš Lietuvos irgi žavėjosi dideliais šios mokyklos pastatais, kurie išdygo jau nugyventame rajone (kitados ten buvo fabrikai) visai prie pat buvusio lietuvių telkinio, kuris dabar irgi jau gerokai sumažėjęs.

Kadangi susitikimas su miesto prezidentu ir mokyklos apžiūrėjimas gerokai užtruko, per tą laiką delegacijos nariai spėjo išalkti, tai visi buvo pakviesti pietums į La Quinta restoraną. Čia dalyvavo ne vien tik aukščiau minėtieji žmonės, bet prie jų prisidėjo ir keli, kurie yra surišti su verslo propagavimu. Jų tarpe buvo Illinois valstijos gubernatoriaus atstovė - ryšių su visuomene direktorė Maribel Bracho ir Illinois Hispanic Chamber of Commerce prezidentas Juan Ochoa. Papietavus buvo proga apkalbėti įvairius verslo reikalus, paklausti ir pasiinformuoti apie įvairias biznio galimybes Amerikoje ir Lietuvoje.

Lietuvos verslo atstovai buvo labai patenkinti tokia reta galimybe pabendrauti su oficialiais žmonėmis ir patirti daug informacijų, kurios pravers jiems sugrįžus atgal į namus. Dalis iš jų vėl norėtų čia atvažiuoti kad galėtų praleisti daugiau laiko.

Šalia čia aprašytos verslininkų grupės, į Čikagą tuo pačiu

ST. PETERSBURG, FL

LIETUVIŲ VEIKLA FLORIDOJE

Minėjome kovo 11-ją. Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 14-sias metines trimis renginiais: solistės Juditos Leitaitės koncertu, metinėmis lietuvių golfo žaidynėmis ir specialiu minėjimu Lietuvių klubo salėje.

Solistės J. Leitaitės koncertai Kanadoje ir JAV buvo tvarkomi iš Lietuvos Respublikos Ambasados Vašingtone. St. Petersburge koncertą globojo LR garbės konsulas Algimantas Karnavičius. Atlikusi keletą koncertų Kanadoje, ji atvyko į St. Petersburgą ir kovo mėn. 3 d. koncertavo klubo salėje. Programa susidėjo iš lietuvių kompozitorių dainų, operų ir operečių arijų. Jos puikus balsas ir artistiška laikysena scenoje sužavėjo publiką, kurios buvo netoli 200 asmenų. Nesiliaujant plojimams, kai kurias dainas turėjo pakartoti. Tai buvo tikra dvasinė atgaiva visiems koncerto dalyviams. Solistei akompanavo muzikė Michelle Rego.

Kovo mėn. 6 d. vyko 4-sios tradicinės golfo žaidynės, organizuotos LR Garbės konsulato St. Petersburge. Žaidynėse dalyvavo apie 70 žaidėjų, daugiausiai lietuvių iš įvairių Amerikos valstijų. Buvo žaidžiama Imperial Lakewood Golf Club, Palmetto, FL. Pasi-

Lietuvos versininkų grupė pas Cicero miesto prez. R. Gonzalez, kur buvo diskutuojami prekybiniai ryšiai. E. Šulaičio nuotr.

metu buvo atvykusi ir 10 asmenų žiniasklaidos atstovų grupė iš Lietuvos. Joje matėme: "Eltos" vyr. redaktorių Kęstutį Kupšį, "Delfi" agentūros naujienų red. Gytį Oganauską, buv. "Panevėžio balso" dienraščio redaktorių, o dabar - laisvą žurnalistą Vytautą Tavorą, BNS naujienų agentūros direktorių - Rimantą Šimkų. "Šiaulių krašto" laikraščio direktorių Vladą Vertelį ir kt.

Iš viso tą savaitę iš Lietuvos buvo atvykę 10 grupių, įvairių šakų, specialistų, kurie atvažiavę Vašingtonan kartu ir, ten prabuvę vieną parą, pabiro po JAV įvairias valstijas, miestus. Vieni nuvyko į Omahą (Nebraska), kiti - Portlandą (Oregon), Detroitą (Michigan), Burlingtoną (Vermont) ir kt.

Šias mūsų tautiečių keliones finansavo "Atviro pasaulio" organizacija, kurią JAV Kongre-

baigus žaidynėms, vadovaujant garbės konsului Algimantui Karnavičiui, golfo klubo patalpose laimėtojams buvo įteiktos dovanos ir paminėta Kovo 11-oji. Taip pat buvo pasivaišinta įvairiais patiekalais, įskaitant lietuvišką sūrį ir alų.

Kovo mėn. 14 d., sekmadienį, klubo popietėje, dalyvaujant virš 200 žmonių, buvo gražiai prisimintos Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukaktuvės. Garbės konsulas A. Karnavičius padarė pranešimą apie golfo žaidynes ir pasikvietęs Saulės lituanistinės mokyklos vedėją Vidą Meiluvienę įteikė jai 600.00 dol. čekį, golfo žaidynių pelną jos vadovaujamai mokyklai. Kartu perdavė dar 50.00 dol. auką nuo vieno amerikiečio, kuris šiais metais negalėjo žaidynėse dalyvauti, tačiau neužmiršo išrašyti čekį mokyklos paramai.

Pradėdama minėjimą, klubo pirmininkė Angelė Karnienė paprašė visų sugiedoti Lietuvos himną ir pakvietė kan. Bernardą Talaišį sukalbėti maldą. Danutė Mažeikienė padeklamavo Broniaus Šapkos eilėrašį "Supink". Tada pirmininkė pristatė minėjimo dalyviams vilnietę, jau kelinti metai praleidžiančią St. Petersburgę, Nataliją Malinauskiene. Ji savo turiningoje ir įdomioje paskaitoje nušvietė žmonių nuotakas ir jausmus prieš 14 metų sostinėje Vilniuje.

sas įkūrė 1999 metais, norint supažindinti kitų kraštų politikos, visuomenės, ekonomikos ar kitų šakų specialistus su gyvenimu Amerikoje, sudarant jiems čia sąlygas asmeniškai apsilankyti ir pamatyti šio krašto padėtį iš arti.

Pradžioje šia programa galėjo pasinaudoti tik Rusijos atstovai, o pernai į ją buvo įtraukta ir 14 kitų valstybių žmonės, įskaitant ir Lietuvą. Lietuva, Ukraina ir Uzbekistanas buvo pirmieji kraštai, šalia Rusijos, kurios jau pasinaudojo šia programa.

Sužinojome, kad ateityje ši programa dar bus plečiama ir yra galvojama, jog į JAV vyks grupės net du kartus per metus. Tai yra galimybių, kad ir mūsų tautiečiai iš Lietuvos, naudojan-tis šia programa, galės atvykti gausiau ir dažniau.

Edvardas Šulaitis

Minėjime taip pat dalyvavo ir Lietuvos kariuomenės karininkai plk. ltn. Egidijus Karvelis ir plk. ltn. Nerijus Rimkevičius su šeimomis. Plk. ltn. E. Karvelis papildė paskaitininkės kalbą, kartu papasakojo ir apie Lietuvos kariuomenės tvarką, atliekamus darbus ir pasiruošimą NATO reikalavimams. Jis paliko ir pluoštą literatūros su nuotraukomis iš dabartinio mūsų karių gyvenimo.

Pabaigoje buvo parodyta Gerimanto Peniko parūpinta vaizdajuostė padaryta Vilniuje Lietuvos nepriklausomybės atstatymo dienomis.

Minėjimas buvo užbaigtas visų dainuojama Lietuva brangi.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sajungos St. Petersburgo skyrius kovo mėn. 17 d. Lietuvių klubo salėje surengė Lietuvoje naujai išleistų knygų "Lietuvių tautos išlikimo kovų pėdsakais" pristatymą.

Prelegentas inž. Jonas Jūkūnas aptarė knygas apie laisvės kovotojus dr. A. Vokietaitį, A. Valiukėną, kapitoną Igną ir kt. Dalyvavo 50 St. Petersburgo ir apylinkių tautiečių.

Prie kavutės, kurią paruošė Aldona Čėsnaitytė su tautininkėmis Sofija Vaškiene, Ada Balbatiene ir Elena Purtulienė, buvo kalbama apie sovietų ir nacių padarytus žiaurumus Lietuvos laisvės kovotojams.

"Lietuvių žinios" inf.

LIETUVIŠKOS SPAUDOS ATGAVIMO

100-ČIO JUBILIEJUS

Programą atlieka:

Aktorius EGIDIJUS STANČIKAS
Solistas MINDAUGAS JANKAUSKAS

Balandžio 30 d., penktadienį, 7 v.v.

Dievo Motinos parapijos auditorijoje

Bilietai 10 dol. ir 15 dol. platinami
Dievo Motinos parapijos svetainėje ir
pas Algi Gudėną tel.: 216 481 0465

RENGIA CLEVELANDO LB APYLINKĖ
GLOBOJA JAV LB KULTŪROS TARYBA

LIETUVA IR PASAULIS

RUSIJA RIMTAI VERTINA NATO PLĖTRA

Maskva/Reuters. Rusija priversta labai rimtai vertinti NATO plėtrą, sakoma išplatintame užsienio reikalų ministerijos oficialaus atstovo Aleksandro Jakovenkos pareiškime. "NATO plėtra neabejotinai liečia Rusijos politinius, karinius ir tam tikra prasme ekonominius interesus. Tai verčia mus į ją reaguoti kuo rimčiausiai", - pabrėžia diplomatas.

Pasak URM atstovo, svarbiausia, kas gali palengvinti Europos saugumo būklę, - tai iš pagrindų pakeisti pačią NATO esmę, nuosekliai vykdyti susitarimus dėl naujos Rusijos ir Šiaurės Atlanto aljanso santykių kokybės, įskaitant bendrą kovą su naujomis realiai egzistuojančiomis grėsmėmis ir iššūkiais. A.Jakovenka nurodė, jog Rusija ketina "tęsti įvairiapusį politinį darbą, kad būtų sukurta tokia Europos saugumo konstrukcija, kuri atsižvelgtų į kiekvienos valstybės interesus ir patikimai juos užtikrintų".

"Stengsimės, kad Latvija, Lietuva, Estija ir Slovėnija kuo greičiau prisijungtų prie adaptuotos Įprastinių ginkluotųjų pajėgų Europoje sutarties (IGPES). Alternatyvos jos vykdymui mes nematome", - pabrėžė A.Jakovenka.

Jis priminė, kad Baltijos valstybių ir Slovėnijos teritorijoje negalioja sutartyje numatytas įprastinės ginkluotės apribojimas, nes šios šalys nėra IGPES narės.

1999 metais per susitikimą Stambule 30 šalių pasirašė adaptuotą 1990-aisiais priimtą IGPES variantą. Ši sutartis numato leistinų penkių įprastinės ginkluotės tipų - tankų, šarvuotųjų, artilerijos, kovinių lėktuvų ir sraigtašparnių - dislokavimo Europos regionuose skaičių, neviršijantį nustatytų ribų. Susitarimu siekiama eliminuoti netikėtos atakos grėsmę.

"Dabartiniam NATO plėtros ratui būdinga tai, kad Baltijos valstybės stoja į Aljansą neišsprendus viso rinkinio problemų, išlikusių jų santykiuose su Rusija", - pažymėjo Rusijos URM atstovas.

A.Jakovenka atkreipė dėmesį ir į tai, kad Latvijoje ir Estijoje, pasak jo, išnaudojami rusakalbiai gyventojai, kad iki šiol "nesureguliuota karinio tranzito per Lietuvą įforminimo sutartimi problema".

A.Jakovenka sakė, jog Maskva neneigia, kad NATO gerokai pasikeitė, kad buvo sumažintos ginkluotosios pajėgos ir ginkluotė, mažiau

"orientuojamasi į branduolinį ginklą". Tačiau tuo pat metu jis pabrėžė, kad "ši pertvarka vyksta lėtai, kartais nenuosekliai, tebekeliant NATO karinėms struktūroms tuos pačius uždavinius, kuriuos jos vykdė "šaltojo karo metais".

"Priimdami Pabaltijo šalis ir rengdami saugumo garantijas, daugelis NATO, matyt, vadovavosi ankstesnėmis nuostatomis, kad Europoje galimas karas. Tokia logika galima aiškinti Pabaltijo šalių įtraukimą į integruotą Aljanso priešlėktuvinės gynybos sistemą, neseniai surengtus žvalgybos lėktuvų AWACS skrydžius, naujų karinės infrastruktūros objektų statybą netoli mūsų sienų", - sakė diplomatas.

Jis užsiminė apie planus stiprinti NATO infrastruktūrą Bulgarijoje ir Rumunijoje ir pabrėžė, kad "visa tai menkai atitinka realius karinės padėties vertinimus, o svarbiausia, - Rusijos partnerystės su NATO dvasią ir orientyrus, kurių tikslas - stiprinti stabilumą ir stengtis, kad padėtis būtų kuo labiau nuspėjama".

Tuo tarpu Federacijos Tarybos pirmininkas Sergejus Mironovas pareiškė, kad Rusija adekvačiai atsakys, jeigu į NATO įstojusios šalys pradės kelti grėsmę. Kita vertus, politikas mano, kad NATO naikintuvų veiksmų išplėtimas į Lietuvos oro erdvę "kol kas nepažeidžia jėgų balanso pagal sutartis dėl ginkluotės Europoje ir todėl yra suvereni bet kurios valstybės teisė".

"Tėvynės" frakcijos Valstybės Dūmoje lyderis Dmitrijus Rogozinas mano, kad Baltijos šalims prisijungus prie NATO, Rusija bus priversta sustiprinti savo karinę grupuotę Karaliaučiaus srityje. "Būsime priversti NATO šalių viduje, tai yra Karaliaučiaus srityje, sustiprinti savo saugumo salą, prikimšti Karaliaučiaus sritį visko, kas būtina Rusijos saugumui užtikrinti šioje taktinėje erdvėje", - sakė D. Rogozinas žurnalistams.

Jis atkreipė dėmesį į tai, kad "Rusijai reikės sustiprinti karinę grupuotę Karaliaučiaus srityje ir rūpintis ne ypatingosios ekonominės zonos, o ypatingosios karinės zonos reikalais".

Šiaurės Atlanto aljanso pajėgų ir priemonių, taip pat karių buvimas Baltijos valstybių, kaip ir Lenkijos, teritorijoje, pakeis jėgų karinį balansą, pabrėžė frakcijos

NATO naujų narių ministrai pirmininkai Baltųjų rūmų sodelyje, Vašingtone, 2004 m. kovo 29 d. Prie pulto kalba JAV prezidentas George Bush.
NATO nuotr.

"Tėvynė" lyderis ir pridūrė, jog tai prieštarauja Rusijos karinio techninio bendradarbiavimo ir suartėjimo su Europos Sąjungos šalimis logikai.

"Mums labai nesinorėtų paversti Karaliaučiaus srities ypatinga karine zona. Tai būtų neteisinga, turint omenyje tuos teigiamus procesus, kurie buvo pastaraisiais metais, bet tai bus priverstinis Rusijos žingsnis, jeigu nebus atsižvelgta į jos susirūpinimus", - sakė deputatas.

D.Rogozinas mano, jog dėl NATO plėtros reikia tikėtis smarkaus Aljanso žvalgybos veiksmų, taip pat prie Rusijos sienų atsirasiančių agentūros centrų, jos būstinių bei organizacijų, kurios tiesiogiai užsiims radioelektronine kova, suaktyvėjimo. Jeigu tokie spėliojimai pasitvirtins, tai "šitai reikia įvertinti jau kaip agresijos aktą", pabrėžė D.Rogozinas.

Valstybės Dūmos tarptautinių reikalų komiteto vadovas Konstantinas Kosačiovas mano, kad "esant tam tikroms aplinkybėms", Rusija gali atsakyti vienašališkų išsipareigojimų laikytis karinio santūrumo šalies Šiaurės Vakarų regionuose.

"Manyčiau, jog neteisinga situacija, kai Rusija ir NATO pradeda keistis tarpusavyje karinės veiklos stiprinimo palei sąlyčio liniją priemonėmis. Tai būtų blogiausias įvykių raidos scenarijus", - sakė K.Kosačiovas pirmadienį, komentuodamas NATO planus dislokuoti karinių oro pajėgų ir priešlėktuvinės gynybos komponentus Baltijos šalyse.

"Rusija niekada neturi inicijuoti tokio pobūdžio atsakomųjų priemonių, bet ji gali patekti į situaciją, kai bus išprovokuota imtis tokių veiksmų", - pabrėžė parlamentaras.

Dūmos komiteto pirmininkas priminė, jog prieš keletus metus Rusija vienašališkai sumažino savo kariuomenę šalies Šiaurės Vakaruose, konkrečiai - Karaliaučiaus ir Pskovo srityse, maždaug 40 procentų.

"Grynai teoriškai Rusija galėtų pasirinkti šią normą 100 proc., atsisakiusi savo vienašališkų išsipareigojimų laikytis santūrumo ir padidinti savo kariuomenę šiuose Federacijos subjektuose", - pažymėjo K.Kosačiovas.

"Aš manyčiau, jog tai itin nepageidautina įvykių raida, ir tikiuosi, kad NATO pakaks sveiko proto, strateginio situacijos vertinimo ir teisingo bendradarbiavimo su Rusija perspektyvų suvokimo, kad prie to nebūtų prieita", - pabrėžė jis.

NEREIKIA TERLIOTIS SU NATO LĖKTUVAIS NETOLI SAVO SIENŲ

Buvęs Rusijos karinių oro pajėgų vyriausiasis vadas armijos generolas Anatolijus Kornukovas paragino Rusijos vyriausybę nesiterlioti su NATO lėktuvais, kurie pasirodys prie šalies sienų, Baltijos valstybėms įstojus į Šiaurės Atlanto aljansą.

"Dėl NATO plėtros reikia imtis ryžtingų priemonių. Taip pat ir dėl Aljanso lėktuvų. Pažeidei sieną - numušti, ir viskas, tuščiai burnos neaušinant. Kovinė mašina yra kovinė mašina. Atitinkamai dokumentais tai leista", - pareiškė ekspertų gynybos iš oro ir kosmoso klausimais neįžinybinės komisijos vienas pirmininkų, buvęs KOP vyriausiasis vadas armijos generolas Anatolijus Kornukovas.

"Iš pradžių, žinoma, reikia priminti Baltijos šalims, kad, esant geros kaimynystės santykiams, kovos lėktuvai neturi kursuoti palei sieną. Jie juk

skraido ne dėl malonumo ir ne tam, kad įgulos prasivėdintų smegenis, o skraido, be abejonės, su ginklais", - pridūrė A.Kornukovas.

"Nieko gera iš Baltijos valstybių įstojimo į NATO nebus", - pridūrė jis.

SIŪLOMA PERŽIURĖTI RUSIJOS KARIUOMENĖS KŪRIMO PLANUS

Savo ruožtu Valstybės Dūmos gynybos komiteto pirmininkas generolas pulkininkas Viktoras Zavarzinas pasakė, kad politinei ir karinei vadovybei reikia peržiūrėti kariuomenės kūrimo planus atsižvelgiant į Šiaurės Atlanto aljanso plėtrą.

"Reikia pakoreguoti kariuomenės kūrimo planus atsižvelgiant į NATO veiksmus. Rusija prisiėmė išsipareigojimus dėl karinio stabdymo Europos šiaurės vakaruose ir jau vienašališkai 40 proc. sumažino savo grupuotę regione. O NATO ten dislokuoja kovinius lėktuvus. radiolokacines stotis, kuria karinę infrastruktūrą", - pareiškė V. Zavarzinas. "Rusija turi reaguoti adekvačiai", - pažymėjo V.Zavarzinas.

"Rusijai nepatinka, kad dislokuojami NATO koviniai lėktuvai Baltijos šalyse, nepatinka tai, kad naujos Aljanso narės iki šiol nepareiškė savo pasiryžimo prisijungti prie Įprastinių ginkluotųjų pajėgų Europoje sutarties (IGPES), - teigė jis. - Rusijai nereikia "pilųjų zonų" prie savo sienų, kai nėra galimybės kontroliuoti kariuomenės ir pajėgų dislokavimo Baltijos šalyse, kurios nėra IGPES dalyvės".

Generolas pranešė, jog gegužę ketina surengti parlamentinę svarstymus dėl IGPES problemos. Deputatas vylėsi, kad "iki to laiko Baltijos šalių pozicija paaiškės".

“LIKOME DVIESE”

Eglė Kausakytė

Prieš akis plyti ežeras. Jame dvi salelės, lyg du kalnai. Kaip seniai besėdėjau prie vandens. Gal niekuomet taip ir nesėdėjau?

Mažutės bangelės teliūškuoja, daužosi į lieptelį, vinguriuoja, sukūriuoja, laižo mano kojas. Suošia nendrės, jos visai šalia, galiu pasiekti ranka, tačiau visiškai nenoriu to daryti. Matau kaip plonyčiai stiebeliai linguoja, kartais sukteli, kartais sustoja, aprimsta ir vėlai šoka savo šokį: pirmyn - atgal - aplinkui.

Kaip gerai, kad vanduo toks šiltas, galiu sėdėti įmerkusi kojas. O jei ten, gelmėje, gyvena kokia didžiulė žuvis? Grybštels už mažojo kojos pirštelio, vieną...antrą sykį...ir įtrauks gilyn. Būtų baisu. Šypteliu, bet kojų neištraukiu.

Gerai, kad naktis šilta, visai nenoriu vilkėti megztinio. Jo siūlai graužia mano odą. Maloniau sėdėti štai taip, vilkint tik maudymosi kostiumėlį. Kažkuria akimirka net jaučiuosi kaip undinė, ką tik išnirusi iš paslaptinių vandens gelmių, sėdinti ant drėgno akmens ir rankoje laikanti veidrodį. Jame atsispindi mano siela...

Ten tolumoje, tamsia juosta tęsiasi miškas. Kai kur iškilęs aukštesnis medis. Dieną jis džiaugiasi tik jam vienam skirtais saulės spinduliais, o naktimis stebi miegantį ežerą, tarsi saugo...

Kaip gražu... išgirstu verksmą, kūdikio kūkčiojimą.

* * *

Koks jausmas užplūsta kai sužinai, jog esi nėščia? Pirmiausia, aptemsta akyse, vėliau gerklėje atsiranda nemalonus skonis, suspaudžia krūtinę, negali ištarti nė žodžio. Tampi nebyle. Tą akimirką suparalyžiuoja kūną. Imi suprasti kokia fizinė kančia kankina invalidą, kai kojų nebejauti, žemiau pilvo tik pora sunkių kaladžių. Tiesą sakant, visas kūnas tampa nebegyvas, tik kažkur viduje tuksena širdis...ne, ne viena širdis, jų čia dvi...

Koks tas gyvenimas kartais būna beviltiškas. Niekuomet

neleidžia užmigti, tarsi kipšas kasmet prigalvoja naujų šunybų. Krečia jas netinkamu laiku, tyčiojasi, mėgaujasi tuo. Lyg būčiau bandomasis triušis.

Vaikas. Kažkokia nauja gyvybė. Ir sugalvok tu man, pradėti augti mano viduje. Keistas jausmas. Pirštais liečiu pilvą, žnybteliu, paglostau, smiliumi pavežu ratuku bambą. Kažkada šis mažas plyšelis mane tiesiogiai siejo su motina, kol chirurgo žirkklės neperkirpo gyvybės grandinės. Tai tebuvo viskas, kas mudvi siejo iki šiolei...

Iš moterų klinikos išeinu tytulėlė, net neatsisveikinu su ginekologe. Ši supranta situaciją, jos akyse matau užuojautą. Paduoda lapuką, kuriame užrašytas telefono numeris ir išlydi pro duris.

Gatvėse zuja mašinos. Didžiuliui greičiu prašvilpia motociklininkas. Nulydžiu akimis kombinezono aptemptą figūrą ir nuriuju seilę. Kresteliu ant suoliuko ir giliai įkvepiu.

Stabilią mano padėtį pradeda griauti kūdikis. Nekenčiu jo. Jaučiu kaip viduje, kartu su vaiku, auga neapykanta. Nekenčiu šio benkarto. Dabar čia pat ikiščiau rankas į pilvą ir negyvai jį užsmaugčiau. Už ką?...Už tai, kad dar neįgyvendinus planų, užkasiu juos dar giliau. Pamiršiu visiškai ir niekuomet nebeprisiminsiu.

* * *

- Sveikas! Aš nėščia, - kaip ramiai skamba mano balsas. Toks šaltas, stingdantis ir gąsdinantis.

Jo akys išsiplečia, matau kaip virpteli lūpos, kietai susispaudžia. Veidas susiraukia iš pykčio...

- Juk mes saugojomės! - rikteli jis. Jaučiu, kad jis bijo. Iš tolo užuodžiu baimės kvapą, persismelkęs pykčiu, kuriuo bando apsiginti. Pyktis niekuomet neapsaugos nuo baimės...Ją išduoda akys.

Žinau, kad jis nenori vaiko. Vyras, kurį myliu, dar nepasiryžęs turėti šeimos. Keista, bet tik dabar suprantu, kad jis turbūt

niekuomet netaps šeimos žmogumi.

- Nori, kad tave vesčiau? - paklausia. Papurtau galvą.

- Tai ko tu nori?! - vėl rikteli.

- Tavo supratimo ir patarimo, - pratariu ir atsisėdu ant apdris-kusios sofos. Jo žvilgsnis tyrinėja mano veidą, turbūt laukia kitokio atsakymo.

Jis sako, kad geriausia išeitis - abortas. Užpūsti ką tik įsidegusią žvakę ir ramiai užmigti.

Gulėdama šalia jo svarstau apie šį išsigelbėjimo kelią. Jis pats lengviausias. Vienas vizitas pas gydytoją ir tavo vidus vėl tuščias. Palengvėjimas visai šalia. Tereikia rytoj nueiti pas ginekologę.

Jis atsisuka į mane. Matau jo užmerktas akis, tyliai šnpuoja. Bandau spėlioti ką sapnuoja, tačiau staiga prieš akis išskyla mažytis berniuko veidas, kopija šalia gulinčio vyro. Juodi plaukai, rudos akutės, apsuptos tamsių blakstienų, skvarbus, hipnotizuojantis žvilgsnis. Sūnus. Ar taip atrodytų mudviejų sūnus? Mažytė mylimojo kopija? Akimirkos regėjimas pradingsta. Užmiegu.

* * *

Ligoninių kvapas siaubingas. Kvepia mirtimi, nors... turėtų kvepėti gyvybe, juk čia ligoninė, kur gydo, o ne žudo... Atrodo, kai ką pamiršau. Dirsteliu į lapelį, jame užrašytas kabineto numeris. Ginekologė minėjo, kad čia galėsiu susitvarkyti šį reikalą.

Žinau, kad tai lengviausia išeitis. Tereikia barkštelėti į gelsvas duris ir pasiteirauti kada galėsiu atsikratyti nereikalingos naštos.

Tam teprireikia vos keliolikos minučių: užpildomi dokumentai, gydytoja su kreivais akiniais šaltai šypteli ir paduoda lapelį su data ir koordinatėmis kaip pasiekti žudymo kameralą... Ar aš pasakiau žudymo kameralą?

Jis laukia automobilių stovėjimo aikštelėje. Klausiamai kils-teli antakius, o kai parodau lapelį, pritariamai linkteli.

“Šunsnukis”, - dilgteli paširdyje.? Beširdis šunsnukis”

- Važiuosim kur užkąsti? - (Nukelta į 11 p.)

Clevelando Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos choras “Exultate” gieda Amerikos ir Kanados himnus 2004.04.06. Cleveland Gund arenoje prieš prasidedant krepšinio rungtynėms tarp Cleveland “Cavaliers” ir Toronto “Raptors” komandų. Diriguoja choro vadovė muz. Rita Kliorienė. Cleveland “Cavaliers” komanda, kurioje žaidžia ir Žydrūnas Ilgauskas, tą vakarą skyrė lietuviams, ir pavadindami “Lithuanian Night”. A.Gudėno nuotr.

ŽURNALAS “TARP KNYGŲ”

Edvardas Šulaitis

Turbūt mažai kas iš išeivijoje gyvenančių mūsų tautiečių yra girdėję, o dar mažiau matę Vilniuje leidžiamą žurnalą - “Tarp knygų”. Jis yra Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo mėnesinis leidinys, skirtas Lietuvos bibliotekoms ir jų darbuotojams.

Žurnale, kurio apimtis 48 puslapiai, galima rasti ir užsienio lietuvių leistų knygų pristatymą, sužinoti apie kai kuriuos kultūrinius įvykius išeivijoje, čia gyvenusius ar gyvenusius tautiečius, jų darbus.

Šio leidinio 2003 m. lapkričio mėnesio numeryje randame Jolantos Budriūnienės trijų puslapių rašinį, pavadintą “Amerikos lietuvių bibliotekos leidykla: pažinties pradžia.” Ši leidykla išaugo iš Algimanto Kezio Lietuvių Foto archyvo ir išleido nemaža stambių knygų (kai kurių iš jų viršelių kopijos puošia šio žurnalo viršelį).

Kadangi dabar ši leidykla knygų jau nebeleidžia, tai apie jos veiklą užsienio lietuvių spaudoje nebegirdime. Todėl šis rašinys Lietuvoje atgaivino mums gražius prisiminimus, o taip pat ir kartu nuostabą, jog kartais maža grupelė užsispyrusių žmonių gali ir kalnus nuversti. Nebereikalo šis straipsnis baigiamas tokiais sakiniiais: “Susikūrusi visuomeniniais pagrindais ir pagrindiniu tikslu laikiusi lietuvių kultūros reprezentaciją užsienyje, leidykla nuveikė ištis milžinišką darbą. Jos knygos, patekusios į didžiųjų pasaulio bibliotekų lentynas, yra prieinamos visiems - tiek užsieniečiams, tiek pasaulio lietuviams, dėl vienokių ar kitokių priežasčių nebemokantiems lietuvių kalbos - domėtis, studijuoti lietuvių papročius, kultūrą, istoriją. O lietuvių bendruomenių už-

sienyje istoriją pristatančios knygos yra ypatingos svarbos pažinimo šaltiniai čia, Lietuvoje, sovietiniu laikotarpiu gyvenusiems”.

Tame pačiame numeryje yra kitas išeivijos lietuvius liečiantis rašinys. “Broliai Biržiškos: pareigos, dvasingumo ir interesų sąsajos” - taip vadinasi Elenos Stasiukaitienės straipsnis apie tris brolius Biržiškas: Mykolą (gim. 1882). Vaclovą (1884) ir Viktorą (1886) kurie paliko didelį įnašą Lietuvos kultūrai. Vien tik trijų tomų knyga “Aleksandrynas” yra milžiniškas palikimas Lietuvos raštijai.

Lapkričio mėnesio numerio pabaigoje yra suteikiama nemaža medžiagos apie visuomenininką ir valstybės veikėją Steponą Kairį (1879-1964), kuriam šių metų sausio 2 d. suėjo 125 metai nuo jo gimimo. Žurnale pateikiami biografiniai bruožai, sužymimi S. Kairio publicistiniai straipsniai, mokslo veikalai, skelbiama bibliografija apie jį.

Taip pat čia atžymima dail. Adomo Varno (1879-1979) 125 metų gimimo sukaktis (irgi tą pačią kaip ir S. Kairio dieną - 2004 m. sausio 2-ją). Šis Čikagoje miręs ir daugiau negu 100 metų išgyvenęs dailininkas bei kultūros veikėjas irgi gražiai pristatomas žurnalo skaitytojams Lietuvoje.

“Tarp knygų” 2003 m. rugsėjo mėnesio numeryje yra patalpintas M.Mažvydo bibliotekos darbuotojos Silvijos Vėlavičienės rašinys “Lietuva ir išeivija: nuotoliai skiria ir jungia.” Daugiau negu tris puslapius užimančiame rašinyje autorė rašo apie Čikagoje (Lemonte) vykusį XII pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumą, labiau sustodama ties Lituanistikos sekcija, kurioje ir ji skaitė paskaitą.

Po įvykusio Liet. Karo Akademijos vyrų choro “Kariūnas” koncerto Clevelande bendras choristų, vadovo, chormeisterio ,rengejų bei jų globėjų vaizdas.

N.Vaciunas nuotr.

INTIFADA DAR LABIAU ĮSILIEPSNOS?

Aleksas Vitkus

I.

Jei dar neužteko kraujo praliejimo jau daug metų truncančiame žydų ir palestiniečių ginče, tai prieš keletą dienų Izraelio kariuomenės įvykdytas arabų karinės grupės, kiti ją vadina teroristais, Hamas įsteigėjo ir faktiško vadovo, šeiko Ahmed Yassin ir jo 13 palydovų nužudymas, tikrai pareikalaus dar daugiau žmonių, kaltų ir nekaltų, gyvybių.

Masiniai protestai arabų pasaulyje tuoj parodė, kad arabai dėl to nužudymo kaltina ne tik Izraelį, bet ir jos sąjungininkę Ameriką. Gal todėl po Yassin nužudymo Baltųjų rūmų atstovas Scott McClellan pasiskubino taip pareikšti: “Mes esame labai susirūpinę šio ryto akcija Gazoje”. Panašiai kalbėjo ir Valstybės departamento atstovas Richard Boucher. Aišku, bijota, kad įvairios arabų teroristinės grupės norės ta proga ir Amerikai atsikeršyti. Praėjus tik vienai dienai nuo Yassin nužudymo, Hamas grupė išsirinco sau naują vadą, Abdel Aziz Rantisi, kuris nebus nei kiek labiau sukalbamas negu velionis Yassin. Savo inauguracinėje kalboje jis tuojuo pareiškė: “Mes Izraeliui neatiduosime nei vienos pėdos mūsų žemės. Kovosime, ir duosime priešui gerą pamoką”.

Gal ir be reikalo Amerika išsigando, nes jau po kelių dienų naujasis Hamas karinis vadovas Rantisi taip aiškino savo politiką: “Nors zionistai savo operacijas praveda ne be teroristinės Amerikos administracijos sutikimo, ir nors Amerika už tą nužudymą turi prisiimti atsakomybę, mūsų atsakas į tai bus apribotas vien tik mūsų krašto ribose” Po to pareiškimo Amerika lengviau atsiduso.

Tuo tarpu Europos Sąjungos užsienio reikalų ministrai priminė, kad Hamas organizacija, nors ir yra kalta dėl baisumų, kuriuose žuvo šimtai žydų, bet ten pat tuojuo ir pridūrė, kad “Izraelis neturi teisės vykdyti tokius beteisminius žudymus”. Ir JT generalinis sekretorius Kofi Annan tą Yassin nužudymą griežtai pasmerkė. Net ir Shimon Peres, opozicinės Izraelio Darbo partijos vadovas šitaip pasiskundė: “Aš nemanau, kad taip likviduojant teroristų vadovus, mes sustabdysime ir patį terorizmą”.

Apie tai galėtų pagalvoti ir prezidentas Bush. Pagavo besislapstantį Saddam Hussein, gal kada nors sutvarkys ir Osama bin Laden, bet ar tuo baigsis terorizmas, jei nebus išnaikintos ir jo šaknys, tik-

riausakant jo priežastys? Ar negeriau būtų buvę, jei žydai būtų Yassin tik suėmę, taip kaip jiems jau buvo pavykę 1989 metais? Po aštuonių metų jis buvo paleistas iš kalėjimo, kai už tai mainais Jordanas sutiko paleisti du Izraelio agentus, kaltintus už bandymą nužudyti Hamas vadovą. O ką mes sakytume? Pirmiausiai gal vertėtų dar kartą grįžti į žydų-palestiniečių ginčo istoriją.

Ginčas prasidėjo labai seniai, ilgai ruseno, ir ypatingai įsiliepsnojo, kai prieš daugiau, kai trejus metus dabartinis Izraelio ministras pirmininkas Ariel Sharon, tuomet buvęs dar tik Izraelio parlamento opozicijos vadu, lydimas būrio ginkluotų kareivių, 2000.9.28 iššaukiančiai aplankė “Temple Mount” šventyklą, kurioje esama ir žydų, ir musulmonų tikyboms šventų vietų. Tas Sharon apsilankymas ten nebuvo kokio taikos misija, bet tik paprastas provokacijos aktas. Palestiniečių ilgai užgniaužta kantrybė trūko, ir vėl pradėjo skristi akmenys, protestai, užpuldinėjimai. Žydų valdžia bandė palestiniečius griežtai tramdyti, kas ilgainiui privedė ir prie palestiniečių dar griežtesnio pasipriešinimo, pagaliau privedusio prie taip vadinamų “savižudiškų bombardavimų”. Prasidėjo dar iki šiol besitęsianti taip vadinama Intifada.

Kas ją išprovokavo? Nors vienas iš pagrindinių Izraelio valstybės kūrėjų, David Ben Gurion, dar 1947 metais įspėjo žydus neužiminėti teritorijų su didele arabų gyventojų persvara, žydai, apakę savo laimėjimais pergalingame 1967 m. šešių dienų kare, jau nuo tada, kaip ir dabartinis vadovas Ariel Sharon, ir toliau vykdė kolonizacijos politiką, užimtose teritorijose apgyvendindamas ten niekad negyvenusius žydus kolonistus. Aišku, palestiniečiai su tuo negali sutikti, ir jie tam visokiais būdais priešinasi.

Kai per visą 2000 metų vasarą, prezidento Clinton iniciatyva, bandymai prieiti prie taikingo susitarimo nedavė vaisių, Yasser Arafat pagrasiu, kad jis vienašališkai paskelbs Palestinos nepriklausomybę. Vienašališkai? Ne, juk jau kai 1947 m. JT nusprendė senąją iki tol anglų mandato valdytą Palestiną padalinti į dvi valstybes, Izraelis, nieko nelaukdamas, tuojuo pasiskelbė nepriklausoma valstybe, o arabai taip ir “nesuspėjo”. Spaudžiamas Amerikos ir Rusijos, Arafat tos nepriklausomybės vis tik nepaskelbė. Tuoju po to ir įvyko tas įžūlus

Iš kairės į dešinę: NATO Generalinis sekretorius Jaap de Hoop Scheffer kartu su Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministru Antanu Valioniu ir kitais Briuselyje. NATO nuotr.

Sharon apsilankymas “Temple Mount” šventovėje.

79 KARTAI VETO!

Kurią mes pusę palaikytume, ar teisintume, faktas lieka tas, kad palestiniečiai jau nuo 1947 metų ir dar anksčiau, jokių būdu nenorėjo jokios jų gyvenamoje teritorijoje sukuriamos (ar atkuriamos) Izraelio valstybės, tuo tarpu kai žydai, ir ypač aršieji zionistai, svajojo sukurti didžiąją Izraelio valstybę, tai yra užimant visas palestiniečių žemes. Tai gi, jų interesai ir siekiai buvo diametraliai priešingi. Šiandien jau matome, kad, realiai galvojant, arabai Izraelio valstybės į jūrą neištums ir nesunaikins, o Izraelis, kaip bebūtų, norėdamas taikos, pagaliau turės sutikti su palestiniečių reikalavimais leisti jiems sukurti savo valstybę. Nors kurį laiką palestiniečių teroristiniai veiksmai prieš nekaltus gyventojus Izraelyje, ir baudžiamosios Izraelio kariuomenės ekspedicijos į Vakarus Krantą ar Gazos sritį lyg ir buvo nurimę, šiandien nesimato jokių ryžtingų diplomatinių žygių ir vėl bandyti ten surasti abejoms pusėms priimtina taikos formulę.

Prezidentas Bush šiuo metu rūpinasi artėjančiais lapkričio mėnesio rinkimais, kuriuos jis ne tik tikisi laimėti, bet ir išlaikyti Senate jo partijos persvarą, ir taip pat Atstovų rūmuose neprarasti dabartinę daugumą. O čia dar ir nesibaigiantis vargas Irake ir Afganistane tebeieškant Al Qaeda teroristų, taip kad lyg ir nelieta laiko ir noro vėl atnaujinti tiek kartų nesėkmingai pasibaigusias buvusias taikos konferencijas (Madrido, Oslo, Camp David ir kitas). O be Amerikos iniciatyvos niekas ir neprasidės. Juk turbūt nėra klausimo, kad pagrindinė priežastis modernaus terorizmo, bent islamiškos jo šakos, yra Amerikos per daug vienašališ-

kas Izraelio valstybės ir Ariel Sharon politikos palaikymas. Taip kaip Amerika nesugebėjo laimėti karo prieš narkotikus, panašiai gali būti ir su karu prieš terorizmą, nebent prezidentas Bush, nepasiduodamas didžiulei šiame mūsų politikos vairą nuo nenuginčijamo šališkumo žydų naudai, ir kaip nors suderins Izraelio ir palestiniečių interesus. Kad Amerikos politika tikrai labai vienašališka, galima spręsti ir iš to, kad keletas dienų po Izraelio praveisto šeiko Ahmed Yassin nužudymo, JT Saugumo taryba bandė praveisti rezoliuciją tą nužudymą pasmerkti. Nors už ją balsavo 11 valstybių, ir tik 3 susilaikė, ji nepraėjo, nes Amerika ją vetavo, taip kaip ji praeityje vetavo jau net 79 kartus, daugiausiai gindama Izraelio interesus.

Taip, ištisais šimtmečiais kentėję žydai be savo tėvynės, ir ypač po holokosto baisių kraštutinių, jie gal ir verti savo krašto, kur jie galėtų saugiai kurti savo gyvenimą ir puoselėti jų kultūrą. Bet to saugumo jie dabar neturi. Izraelis yra demokratija, ir kaip tokia, Amerika iš principo ją turėtų remti. Gal ne visi su tuo sutiktų, bet arabai mums mėgsta priminti, kad dabartinė Palestinos žemė jau nuo maždaug VII amžiaus yra apgyventa arabų, kad žydai iš ten buvo išvaryti ar patys išėjo jau prieš 2000 metų, kad net ir prasidėjus zionistų judėjimui, dar ir XX amžiaus pradžioje, tarp milijonų arabų, ten tegyveno tik apie 50,000 žydų. “Jei žydai verti savo suvienytos valstybės”, - sako arabai, - “tai kodėl Amerika nespaudžia Rusijos, kad ji duotų čečėnams laisvės, kodėl pasaulis nebando sukurti beveik 20 milijonų gyventojų turinčiai kurdų tautai, išsklaidytai po Turkiją, Iraką ir Iraną? Juk ir jiems

tuometinės Tautų sąjungos 1920 metais buvo žadėta nepriklausomybė”.

KODĖL TOKS DĖMESYS IZRAELIUI

Reikia atsižvelgti ir į palestiniečių aspiracijas. Jų žemės yra okupuotos, jose yra įkurtos žydų gyvenvietės, iš kurių Sharon ne nemano pasitraukti, nebent jį Amerika kaip reikiant prispaustų. Tačiau Amerika dar jo nespaudžia, nes prisibijo Amerikos spaudos reakcijos ir stipraus politinio Amerikos žydų spaudimo. Juk prisimename, kai prieš kelis metus, Izraelio kariuomenei įsiveržus į palestiniečių miestus, kaip Nablus, Ramallah, Hebron, Jemin ir kitus, Bush iš pradžių griežtai pareikalavo, kad ta kariuomenė būtų tuojuo pat atitraukta, ir kaip po truputį tas reikalavimas buvo vis švelninamas: “Atitraukite per savaitę, per dvi, atitraukite, kai jums bus patogiu, ir t.t.” Drąsesnieji spaudos balsai net kandžiai klausinėjo, kas iš tikrųjų kam įsakinėja, ar Bush Izraelio ministrai pirmininkui, ar priešingai. Kai Egipto prezidentas Mubarak paragino prezidentą Bush nustatyti, kada bus reikalaujama tikros palestiniečių valstybės nepriklausomybės, mūsų prezidentas atsakė, kad “Sharon dar tam nepasiruošęs”. Vienas amerikietis skaitytojas, pasipiktinęs, paklausė: “Ar ir 1776 metais mes turėjome paklausti Anglijos, ar ji pasirengusi mums duoti nepriklausomybę?”

Izraelio reikalai beveik visoje didžioje Amerikos spaudoje visuomet atranda vietos pirmuose puslapiuose. Kai vyko gana dažni palestiniečių savižudžių puolimai, kur žūdavo gal ir taikūs Izraelio gyventojai, laikraščių antraštės garsiai šaukdavo: “Nuo palestiniečių bombos žuvo devyniolika (ar 11,8,6 ar nors ir vienas) izraelitų”.

(Bus daugiau)

RENGINIŲ KALENDORIUS

BALANDŽIO 18 d. 11:30 v.r. Atvelykio stalas Šv. Jurgio parapijos salėje.

BALANDŽIO 30 d. penktadienį, 7:00 v.v. Lietuviškos spaudos atgavimo 100-čio jubiliejus Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Rengia JAV LB Cleveland apylinkė, globoja JAV LB Kultūros taryba.

GEGUŽĖS 2 d. Clevelando Ateitininkų Šeimos šventė Dievo Motinos parapijoje. Šv. Mišios 10:00 v.r., akademija 11:30 v.r. Rengia Ateities klubas.

GEGUŽĖS 9 d. 11:30 v.r. Motinos dienos priešpiečiai Šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽĖS 31 d. 8:30v.r. Prisiminimo dienos (Memorial Day) apeigos, Mišios ir pusryčiai. Rengia Katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.

BIRŽELIO 13 d., sekmadienį 3:00 val. p.p. Tragiškojo birželio (1941) paminėjimas Latvių parapijoje, Andrews (W. 152-a gatvė) ir Detroit Ave. Rengia Clevelando Baltiečių komitetas.

BIRŽELIO 20 d. 11:30 Tėvų dienos priešpiečiai Šv. Jurgio parapijos salėje.

RUGSĖJO 12 d. 11:30 v. ryto Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

RUGSĖJO 25-26 d. Lietuvos Vyčių Vidurio centrinės apylinkės šventkelionė – Dievo Motinos parapijos patalpose.

SPALIO 9 d. 5:30 v.p.p. Sergančių patepimo mišios Šv. Jurgio bažnyčioje.

LAPKRIČIO 14 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

Mielieji,

Sveikiname Kristaus Prisikėlimo šventės - Velykų - progą ir nuoširdžiai linkime vieni kitiems artimo meilės, pavasario džiaugsmo, gražių velykinių margučių ir dvasinio pakilimo!

Vytautas ir Gražina Kamantai, JAV

(Atkelta iš 9 p.)

“LIKOME DVIESE”

plati šypsena nušviečia jo veidą. Po velnių, jis juokiasi, išūliai šypsosi ir siūlo prisikimšti skrandžius.

- Ir taip jaučiuosi pakankamai pilna, - tarsteliu ir nusisuku į langą.

- Ką? - kvailai išsišiepia ir suklusta. Po poros sekundžių jo veidas persimaino, akyse vėl švysteli baimės kibirkštys. Bent kada jos gali peraugti į liepsną, galinčią sudeginti mus abu.

- Nebijok, - vėl prabilau. Jo vyzdžiai išsiplėčia. - Nebijok, aš jį nužudysiu.

- Nužudysiu skamba per daug žiauriai, - kosteli ir nenoromis žvilgteli į mane.

- Žiauriai? - norisi surikti, bet vis dar kalbu šaltu tonu. -Norisi švelnesnio žodžio?

Jis mikteli. Akyse baimė. Dieve, kaip nekenčiu matyti tai jo rudose akyse. Tai taip žema!

- Ištrinsiu trintuku tavo pieštuko paliktą pėdsaką, - atsilošiu į sėdynės atlošą ir užsimerkiau.

Suburzgia variklis. Mašina trukteli ir pajuda į priekį.

* * *

Gera, kad naktis tyli. Tokia ji tik nuostabesnė, žavesnė. Stebiuosi ežeru, gėriuosi juo ir šypsau. Jis paklaustų kodėl, bet aš neatsakyčiau...

Kartais gyvenime sprendimas ateina pačiu netikėčiausiu momentu. Nukrenta iš dangaus ir prilimpa prie sportinio batiolio, kad tu jį nukrapštytum, apžiūrėtum ir įvertintum.

Kai pasakiau mamai, jog laukiuosi, ragelyje įsiviešpatavo tylą, kuri po minutės baigėsi vienu sakiniu: “Negrįšk namo.”

Taip, ji sviedė tai pykčio pritvinkusiu balsu. Paskui padėjo ragelį ir aš išgirdau pypsėjimą.

Apsižliumbti, štai ko man norėjosi. Tėkšti melsvą telefono ragelį į sieną ir garsiai bliauti... Bet to nepadariau...

Kai pasakiau jam, kad nežudysiu kūdikio, jis išsigando ir trenkė man. Pulsuojantis žandas kaito, o aš ramiai žvelgiau į jį. Jo akys šoko baimės šokį, o aš triumfavau. Triumfavau nuo savęs, jog sugebėjau priimti sprendimą. Sprendimą, kuris nukrito iš dangaus.

Nesuprantu moterų, kurios darosi abortus. O, taip, suprantu jų blaškymąsi ir baimę dėl ateities, bet nesuprantu, kodėl jos tampa žmogžudėmis. Ne, jos lyg savižudės, nes nužudo dalį savęs, o juk tai nuodėmė, ne prieš Dievą (aš juo netikiu), prieš pasaulį, prieš save pačią. Nuodėmė, kurios neatpirksi niekuomet, nes mirusio neįmanoma prikelti. Jis ne sulūžęs daiktas, kurį galima sukljuoti. Jis - tai gyvybė, kuri turi teisę egzistuoti.

Vieniša bandelė tekšteli į

R.Sakienė, Glendale, CA	100
G.Gudauskienė, Los Angeles, CA	50
E.Vilkas, Valencia, CA	45
P.Dirda, Oaklawn, IL	25
N.Čečienė, Cleveland, OH	20
V.Memėnas, Bloomfld. H., MI	15
J.Velička, Lakewood, OH	14
V.Pilkauskas, Hamilt, Canada	10

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

lieptelį. Šypteliu ir krūptelėjusi atsigrėžiu į krantą. Pakilu ir atsargiai pereinu siauru liepteliu, pasilenkiu ties nedideliu lopšiu ir paglostau mažylio galvutę. Jis vėlei sukūkčioja, tačiau nurimsta ir pramerkia tamsias akis. Jose dėkingumas. Matau tai... Aš pati jaučiu dėkingumą, daug kam: mamai, kad mus jungė virkštelė, vyrui, kurio sėkla apsigyveno manyje ir pasauliui, kuris vis dar gyvas... Nesvarbu, jog čia likome tik dviese...

SKRYDIS

IŠ NEW YORKO Į VILNIŲ IR ATGAL

(sugrįžti iki birželio 1 d.)

\$ 399 plus mokečiai

VYTIS TOURS
40-24 235th St.
Douglaston, NY 11363

Tel. 718-423-6161
800-778-9847

E-mail vyttours@earthlink.net

ALT S-gos St. Petersburgo skyriaus nare

**A. † A.
ALEI**

KALVAITYTEI-VELBASIENEI

mirus, sūnų GEDIMINĄ MORKŪNĄ, anūkes DANUTĘ, AUDRONĘ ir LIDIJĄ su šeimomis, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

ST. Petersburgo skyriaus nariai

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASE - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

**Century 21
Leaders**

Real Estate For You World

The Greens of Lyndhurst
5886 Mayfield Road
Lyndhurst, Ohio 44124

Ričardas Širvinskas
Realtor

440 749-2121
440 443-2100
rsirvinskas@peoplepc.com

- padėdų pirkti, parduoti, išsinuomuoti nekilnojama turta,
- atlieku nemokama nekilnojamo turto analizę,
- profesionalus statybos darbų įvertinimas,
- padėdų surasti finansavimą su minimaliu ar be pradinio įnašo

VISOS KONSULTACIJOS NEMOKAMOS IR KONFIDENCIALIOS !

SPORTAS

LIETUVIAI STUDENTAI KREPŠININKAI

Lietuvos studentų krepšininčių kelionė į Amerikos universitetus prasidėjo prieš tryliką metų. Pirmieji studentai (pirmas buvo Artūras Karnišovas) pradėjo studijuoti rytuose (New Jersey). Po keletą metų jų kelionė pakrypo į Pietus ir į Pietinius Vakarų. (Tenai jiems buvo lengviau įstoti į Community Colleges, tad geriau išmoktų anglų kalbą ir po dviejų metų persikeltų į keturių metų universitetus baigti savo studijas).

Prieš keturis metus ši kelionė pakrypo atgal į rytus. Dabar didelis procentas krepšininčių atkeliauja į Ameriką baigti gimnazijos mokslus. Lankydamiesi gimnazijose, jie geriau išmoka anglų kalbą, geriau pasiruošia laikyti įvairius universitetų įstojimo egzaminus ir geriau parodo savo krepšinio talentus didesnei trenerių grupei - taip gauna didesnę universitetų pasirinkimą.

Per praėjusių metų (2003-04) krepšinio sezoną man teko susipažinti su šešiais krepšininčiais, kurie žaidžia mano padangėje. Prieš varžybas arba po varžybų aš turėdavau progos pasikalbėti su įvairių komandų treneriais ir paklausti jų apie šių šešių lietuvių potencialą. Į tą klausimą jie taip atsakė: - jie nebijo dirbti, yra labai paklusnūs (juos lengva treniruoti), žaidžia iš visų jėgų, nepasiduoda, moka žaisti iš arti ir iš tolo (iš po krepšio ir nuo tritaškio linijos). Jie yra rimti studentai, gerai sugyvena su komandos nariais ir kitais studentais. Jie gerai atstovauja Lietuvą.

Susipažinkime su mano pakrantės draugais.

Aurimas Kieza - Hofstra U., antrų metų studentas, 6' 8" leng-

vo krašto puolėjas, iš Marijampolės. Aurimas pradėjo sezoną mažai žaisdamas, bet, kai, vidurį sezono vienas iš komandos pagrindinių žaidėjų susižeidė ir daugiau nebegalėjo žaisti, treneris įtraukė Aurimą į starto penketuką ir pasakė - dabar tavo ateitis yra tiesiai ant tavo pečių!

Aurimas nenušvilpė šitą puikią progą; pradėjo žaisti taip, kaip žaidė būdamas ant 2002 lietuvių jaunių rinktinėje (buvo komandos antras rezultatyviausias žaidėjas). Baigus sezoną (jis startavo visas paskutines 15 rungtynes) jo rezultatai buvo: žaidimo vidurkis 33 minutės, taškų vidurkis 13.5, atkovotų kamuolių vidurkis - 5.5. Per šį laikotarpį Aurimas parodė visiems, kad jis sugeba puikiai žaisti, nebijo atsakomybės, gali būti geras komandos vadas.

Normaliai, žaidėjai 6' 8" ūgio daugiausia žaidžia visai netoli krepšio. Kuo Aurimas skiriasi, yra, kad jis moka žaisti neatsisukęs į krepšį, sugeba greitai ir agresyviai veržtis į krepšį, ir svarbiausia, moka taikliai mesti nuo tritaškio linijos. (Jis buvo komandos taikliausias tritaškių metikas). Turėdamas šiuos sugebėjimus jis sudarydavo įvairių įdomių problemų priešų komandai. Kaip jį ginti; kaip ginti komandą.

Andrius Petkūnas - Towson U., antrų metų studentas, 6' 3" krašto ginėjas iš Kauno. Dėl sunkios piršto traumos, Andrius praleido beveik pusę sezono sėdėdamas ant suoliuko - mažai žaidė. Pasveikęs, pradėjo daugiau ir daugiau žaisti; pradėjo įrodyti, kad komanda galės daug iš jo tikėtis ateinančią sezoną.

Šią vasarą Andrius žais už Lietuvos studentų rinktinės ko-

mandą, kuri žais prieš Amerikos ir kitų kraštų studentus Dallas Texas.

Valdas Vasilius, Old Dominion U., pirmo kurso studentas, 6' 8" sunkaus krašto puolėjas iš Klaipėdos. Valdas yra agresyvus, kuris visai nebijo veržtis į krepšį, kovoti dėl kamuolio. Man teko pasikalbėti su kitais treneriais (iš tos pačios konferencijos) apie Valdo žaidimą, jo krepšinio ateitį. Visi sakė, kad Valdas, būdamas tik pirmakursis, labai gerai supranta krepšinį. Jis žino ką daryti, kaip daryti ir kada daryti. Taip pat jiems patinka jo pasiryžimas, stiprus noras laimėti, ne pasiduoti, nesvarbu koks rezultatas. Nors Valdas žaidė apie 15 minučių per rungtynes, jis vis dėlto tapo komandos trečias rezultatyviausias žaidėjas (vidurkis: 9.4 taškai, ir 4.6 atkovoti kamuoliai).

TRYŠ LIETUVIAI KARTU

Iki šių metų dar nėra buvę, kad trys lietuviai žaistų toje pačioje komandoje tuo pačiu laiku. Šį sezoną, tai atsitiko - American U. komandoje žaidžia Raimondas Petrauskas, Linas Lekavičius ir Arvydas Eitutavičius.

Raimondas Petrauskas - trečio kurso studentas, 6' 7" sunkaus krašto puolėjas, iš Mažeikių. Žaidžia agresyviai - kaip stiprus arklys. Jam dažnai tenka kovoti prieš aukštesnį, stambesnį žaidėją, bet tas nesudaro jokio skirtumo. Raimondas yra stiprus ir išlaiko savo poziciją - ginant. O atakuojant jis gerai veržiasi po krepšiu ir nuo 19 pėdų jo metimai yra taiklūs. Baigęs pirmą sezoną, Raimondas buvo išrinktas į jo konferencijos pirmų metų garbės penketuką.

Linas Lekavičius - pirmų metų studentas, 6' 1" atakuojantis gynėjas iš Šilalės. Prieš

Linas Lekavičius (American U.). Ar pasuos, ar veršis į krepšį, ar mes?
R.Gedeikos nuotr.

įstojant į American U., Linas tris metus lankė gimnaziją Virginia. Baigęs paskutinį sezoną, jis buvo išrinktas savo konferencijos naudingiausiu žaidėju ir visos Virginia's geriausiu žaidėju. Taip pat jis žaidė už Lietuvos jaunių krepšinio komandą, kuri 2003 metais laimėjo II vietą Pasaulio jaunių krepšinio turnyre.

Linas gerai kontroliuoja kamuolį, greitai veržiasi, ir gerai "mato" visą aikštę. Šį sezoną jis laimėjo komandos rekordą, atimdamas devynis sykius kamuolį iš priešo rankų. Šią vasarą Linas vėl žais už Lietuvos jaunių rinktinės komandą, kuri kovos dėl Europos čempionato.

Arvydas Eitutavičius - pirmų metų studentas, 6' 1" gynėjas iš Klaipėdos. Linas gali žaisti žaidėjo ir atakuojančio gynėjo pozicijas. Šį sezoną Arvydui teko beveik visai nežaisti, nes jis įstojo į komandą praėjus pusei sezono. 2002 metais Arvydas žaidė už Lietuvos jaunių rinktinę, o šią vasarą jis atstovaus Lietuvą Dallas studentų turnyre.

Kiti žaidėjai, kurie žaidžia Rytų pakrantėje: A. Lidžius (St. Joseph U), V. Danelius (Wake Forest), P. Joneliūnas (South Carolina), T. Mankevičius (Virginia Military Institute) ir S. Dambliūnas (St. Boneventure).

Rimas Gedeika

Fixler Realty Group, Inc.

For first time home buyers, investors, or for those who wish to sell their homes, contact

LINAS MULIOLIS

216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

or visit our home on the web at
www.fixlerrealty.com.

Fixler Realty Group, Inc.
Lyndhurst, Ohio

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119

36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, telidanti jaukią atmosferą, šildymo valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

**SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ**

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)